

Jeį Dar Negavote - Visi Gaukite į SLA Po Viena Naują Nari

VIEŠAS PAREIŠKIMAS AMERIKOS LIETUVIŲ PLAČIAJAI VISUOMENEI

Kovokime Už Laisvą Lietuvą!

Vasario 16 ir 17 Amerikos Lietuvių Taryba turėjo nepaprastą suvažiavimą Washingtone, su tikslu išgildinti Lietuvos klausimą ryšy su pasikeitusia tarptautine padėtimi ir surasti tinkamiausius kelius padėti Lietuvai atgauti laisvę.

Apžiūrėję mintimis tarp savęs ir atsilaukę pas S. A. V. kongreso narius, ir taip pat pasikalbėję su aukštais Valstybės Departamento pareigūnais, suvažiavimo dalyviai priėjo išvadą, kad kova dėl Lietuvos laisvės dar anaipol nėra pralaimėta. Amerikos valdžia tebeprapažįsta Baltijos valstybių nepriklausomybę ir, iš viso, nėra atsisądėjęsi savo nusistatymo mažųjų Europos tautų atžvilgiu.

Bet ta kova dėl nepriklausomos Lietuvos atsteigimo reikalauja dabar didesnio jėgų įtempimo mūsų pusėje, negu iki šiol. Plačioji Amerikos visuomenė, kuri simpatizuoja mažųjų Europos tautų troškimams, privalo būti geriau painformuota. Priešo propaganda, kuri stengiasi suklaidinti Amerikos demokratiją, privalo būti atremta.

Todel visi, kuriems yra brangi mūsų gimtojo krašto ateitis, turime dirbti suvienijomis jėgomis, turėdami aiškiai prieš akis tikslą, kurio mes siekiame.

Mes norime, kad Lietuva būtų tikrai laisva ir demokratinė valstybė, kurioje nebūtų vietos šovinizmui, netoliarancijai arba fašizmui; nepriklausoma Lietuva, drauginguose santykiuose gyvenanti su savo kaimynais ir noriai atliekanti savo pareigas tarptautinėje taikos saugumo organizacijoje.

Lietuvos likimą, vadinamą, bus sprendžiamas taikos konferencijoje. Bet iki to laiko reikia dėti pastangas, kad ji nebūtų sumaiškinta fiziškai ir paversta moraliskai bei politiskai.

Mes privalome reikalauti, kad jau dabar būtų atidarytas kelias į Lietuvą Amerikos šelpimo įstaigoms, kurios yra pasirįžusios aprūpinti Lietuvos žmones maistu, vaistais ir drabužiais.

Mes turime reikalauti, kad tarptautinė Suvienuytų Tautų komisija pasistengtų sustabdyti vykdomą Lietuvijoje terorą ir masinius žmonių deportavimus.

Mes privalome reikalauti, kad artimiausioje ateity Suvienuytos Tautos duotų progą Lietuvos žmonėms laisvai išsirinkti savo valdžią, kaip yra prižadėjęsi visoms išsivysčiusioms tautoms trijų didžiųjų valstybių konferencija Jaltoje.

Šių metų gegužio 15 dieną sukaiks lygiai dvidešimt penki metai, kai susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas. Tai yra be galo svarbi data lietuvių tautos atgimimo istorijoje — viena, dėl to, kad tai buvo Lietuvos žmonių laisvai išrinkta atstovybė, kuri išreiškė visos tautos valią, vienbalsiai paskelbdama nepriklausomą Lietuvos valstybę atstatymą; — antra, dėl to, kad Steigiamasis Seimas davė Lietuvos Respublikai demokratine konstituciją ir žemės reformą, kurios panaikino luomų privilegijas Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių Taryba kviečia visas lietuvių kolonijas iškilmingai paminėti šitas Lietuvos Steigiamojo Seimo 25 metų sukaktuves, šaukiant draugių atstovų konferencijas, rengiant viešas prakalbas, paskaitas, koncertus, ir kitokiais būdais.

Nuo šios dienos iki gegužio mėnesio pabaigos, Amerikos Lietuvių Taryba skelbia visose Amerikoje aukų rinkimo vajų Lietuvos išlaisvinimo reikalams. Inicijavę šito vajuos organizavime kolonijose yra kviečiami pasiimti ALT skyriai arba draugių sąrašų komitetai; o kur tokie skyriai arba komitetai dar nėra įsikūrę, — atskiros draugijos ir kuopos, kurios pritaria Lietuvos nepriklausomybės idėjai.

Per šitos tris vajuos mėnesius visose kolonijose privalo būti daromi aukų rinkimai draugių mitinguose, biznio į-

Sąjungiečiams Sekasi

Prezidentas Tarėsi Su Churchillu ir kt.

Generalas de Gaulle Nenorėjo Pasimatyti Su Rooseveltu

Washington, D. C. — Grįsdamas iš Krimo, prez. Rooseveltas Egipte susitiko su Anglijos premieru Churchill. Jie du turėjo svarbų pasitarimą apie kariavimą su Japonija. Churchill Rooseveltui pasakė: "Kai tik pasibaigs karas Europoje, Anglija viską, ką tik turės, atkreips prieš Japoniją", o tuo tarpu "stiprins savo jėgas prieš Vokietiją".

Vykimui į "Trijų Didžiųjų" konferenciją, prez. Rooseveltas atliko 14,000 mylių ilgumo kelionę. Jis yra labai nusivylęs Francijos prezidento, gen. de Gaulle, nesutikimu atvykti į Algiers pasimatyti su juo ir pasitarti apie Francijos pokarinį atstatymą. Gen. de Gaulle, mat yra užsigavęs už jo nepakvietimą dalyvauti "Trijų Didžiųjų" konferencijoje, je ir todel atsisakė pasimatyti su prez. Rooseveltu.

Ta pačia proga prez. Rooseveltas susitiko ir pasitarė su Egipto karalium Farouk, su Etiopijos imperatorium Haile Selassie ir Saudi Arabijos karalium Ibn Saud. Susitikimas įvyko ant Amerikos karo laivo Suez vandenyse.

Paskelbė Karą

Po ilgų dvejų metų, pagaliau ir Turkija paskelbė karą Vokietijai ir Japonijai. Iki šiol Turkija laikėsi neutralę valstybę ir nemaža yra padėjus Vokietijai, parduodama karo medžiagos ir visokių reikmenų. Kadangi po Jaltos konferencijos paaiškėjo, kad nekariaujančios prieš "ašį" valstybės neturės teisės dalyvauti balandžio 25 d. San Francisco konvencijoje, Turkija paskelbė "ašiai" karą.

Kiek ji prisidės prie aktualių karo veiksmų, šiuo tarpu nežinoma. Spėjama tik, kad jei bene bus pavesta išvalyti Viduržemio jūros salas. Tuo tarpu sąjungiečiams bus didelė parama, kai Turkija, gerai apsiginavusi jau yra jų pusėje. Tas, beabejo, padės priartinti karo pabaigą.

Galutinai Paėmė Poznanių

Iš Londono pranešama, kad po ištiso mėnesio apgulos, rusų armija užėmė Poznanių, kuris randasi vakarinėje Lenkijos daly. Kovoje už Poznanių rusai užėmė 25,000 vokiečių ir 23,000 paėmė į nelaisvę. Suminta ir to miesto tvirtovės komandierius gen. Ma-tern ir jo karininkų štabas.

Suėmimo laiku iš vokiečių pagrobta 365 lėktuvai, 32 tankai ir motorinės patrankos. Taipgi paimta 584 kitų patrankų, 177 minosvaidžių, 4,490 kulkoslaidžių, suvirš 30,000 šautuvų, 32 šarvuoti sunkvežimiai, 3,260 automobilių, 93 garvežiai, 3,705 vagonai, 990 arklių, 400 motorinių dviračių ir 21 radio perduotuvas.

Ivairios Žinios

Francija. — Sąjungiečiai vakarų fronte eina pirmyn dvių šimtų mylių platumė ir guja pakrikusius ir mažai beatsikovojančius vokiečius. Sąjungiečiai palma vis daugiau ir daugiau prieš miestų ir miestelių. Suvienuytų Valstijų trečioji armija vasario 26 dieną buvo jau tik apie dešimtis mylių iki Cologne. Iš visų pusių vokiečiai spaudžiami prie Reino. Sąjungiečiai netik daug priešų užmuša, bet paima ir į nelaisvę.

London. — Vasario 26 d. 1,200 Amerikos bombierių bombardavo Berlyną, vyriausiai naikindami ir geležinkelio stotis, per kurias vėžama gelis ir rytų frontą prieš rusus. Išmesta apie 3,000 tonų sproginių ir daug padegamųjų bombų. Tuojau po to Berlyną bombardavo Anglijos bombieriai.

Moskva. — Rusų armija žygiuoja pirmyn netoli Karaliaučiaus pietvakarių pusėje. Rusai užėmė dar kiek miesto Breslau. — Iš Berlyno pranešama, kad plačiu ruoštu rusai pradėjo ofensivą Berlyno ir Dresden linkme.

Pacifikas. — Amerikos marinalai, nors pamažu, bet vis žygiuoja pirmyn Iwo saloje. Amerikiečiai jau baigia užimti antrą erodromą toje saloje. Jau daugiau, kaip trečdalis tos salos amerikiečių rankose. Čia japonai neapsakomai atkakliai atsisakoja. Amerikiečiai užėmė Verde salą, kuri randasi tarpe Mindoro ir Luzon.

Damascus, Sirija. — Vasario 26 d. Sirija paskelbė karą prieš Vokietiją ir Japoniją. Spėjama, kad netrukus "ašiai" karą paskelbs ir Lebanon.

Cairo, Egiptas. — Vasario 26 d. Vokietijai ir Japonijai karą paskelbė Egiptas.

PERGALĖ JAU ARTI

London. — Rusijos maršalas Stalinas paskelbė, kad "galutina pergalė prieš vokiečius jau arti". Jis taipgi paskelbė, kad nuo pradžios didžiojo žeminio ofensivo 800,000 vokiečių užmušta, 350,000 paimta į nelaisvę. Taipgi paimta 3,000 lėktuvų, 4,500 tankų, 12,000 motorinių ir kitokių kanuolių bei kitokios karo medžiagos.

Washington, D. C. — Vasario 22 d. karo sekretorius, Stimson, pareiškė, kad nuo Pearl Harbor įvykio iki vasario 14 dienos Suv. Valstijų nuostoliai siekė 801,162: karuomenė neteko 711,497, o laivynas — 89,665. Užmuštų kariškių skaičius siekia 138,723, o jureivų — 33,862.

Roma. — Amerikos bombieriai bombardavo Hitlerio tvirtovę Berchtesgaden, kuri randasi Bavarijos kalnuose. Padegta nemaža apilinkės namų ir sudaužytas kelininis traukinys. Ar į Hitlerio palacius pataikė, kol kas nežinoma.

Žymi Sekretoriaus Stettinius Kalba

Dabar Svarbiausias Uždavinys Laimėti Prieš "Ašį" Karą

Meksika. — Čia eina Amerikos žemųjų valstybių konferencija. Grįsdamas iš Krimo konferencijos, čia sustojo Suv. Valstijų sekretorius Stettinius, kuris pasakė svarbią kalbą. Jis pareiškė, kad "Suvienuytos Valstijos yra pasirįžę gyvenimui vykdyti Atlanto Charterį. Amerikiečiai yra pasirįžę pasiekti taiką ir panaikinti badą ir baimę, kurią kelia persekiojimai". Sulig jo pareiškimo, "dabartinis metu svarbiausias Suv. Valstijų uždavinys, tai laimėti karą prieš vokiečius ir japonus".

Jis pasakė, kad "amerikiečiai yra pasirįžę kontroliuoti "ašies" valstybes, kad jos negalėtų rengtis naujam karui. Amerika prižiūrės, kad visame pasauly gyventojai turėtų teisę išsirinkti savo valdžią".

Jis taipgi pasakė, kad Suvienuytos Valstijos dės pastangas "pakelti visų gyventojų gerbuvį".

Konferencijos pirmininkas, dr. Padilla, kalbėjo apie reikala pašalinti tas netikusias sąlygas, kurias pergyvena dauguma lotynų Amerikos gyventojų.

"Vyrai Be Tėvynės"

Washington, D. C. — Kongreso atstovė, Clare Booth Luce praeitą savaitę įteikė kongresui bilį, sulig kurio būtų palengvinta Lenkijos kariam, kurie padeda sąjungiečiams Italijoje, Belgijoje, Francijoje ir kitur. Ji rekomenduoja palengvinti tiems kariam įvažiavimą į Ameriką ir čia apsigyventi.

Ji pareiškė: "Atidavus Rytų Lenkiją rusams, daug tu karyų neteko namų ir negrįš į Lenkiją, kur juos galėtų paskaityti priešais ir sušaudyti. Todel jie turėtų būti įleidžiami į Ameriką. Kitaip tie lojali kariai taps vyrais be tėvynės".

Paštas į Lietuvą

Washington, D. C. — Pašto departamentas paskelbė, kad nuo vasario 16 dienos atnaujintas susisiekimas paštu tarp Suvienuytų Valstijų ir Lietuvos.

Pašto aptarnavimas į Lietuvą, tačiau, yra apribuotas: tas laiškas neprivalo sverti daugiau, kaip vieną unciją ir atvirlaiškiai neprivalo būti iliustruoti.

Siunčiant laiškus į Lietuvą, ant vokų reikia užrašyti LITHUANIA.

ZMONĖS ALKSTA

Pranešimai nusako, kad šiaurinėje Grekijoje žmonės netik kenčia alkį, bet ir bado miršta. Belgijos daug žmonių taipgi badauja. Francijos pietinėje daly gyventojai gauna tik trečdalį reikiamo maisto.

SLA PREZIDENTO VAJUS BAIGIASI - UŽBAIKITE PRADĖTĄ DARBĄ

Prirašykite Savo Sunus ir Dukteris

SLA Prezidento Vajus baigiasi su kovo 1 diena. Ar jis bus dar bent kiek prailgintas — šiuo tarpu nežinome. Jei jį prailgins, tai sekantis SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimas, kuris prasideda kovo 1 dieną ir tęsis, kol bus apsvarstyti visi reikalai, kurių yra nemaža. Jei vajuos bus prailgintas — apie tai pranešime sekančiame Tėvynės numery.

Šia proga mes tik norime visiems SLA nariams priminti, kas žemiau seka. Pirmiausiai, už geriausią pasidarbavimą laike šio vajuos penki nariai gaus nemazas pinigines dovanas: \$25, \$20, \$15, \$10 ir \$5. Tas dovanas gauti progos turėjo kiekvienas SLA narys. Žinoma, gaus tik tie penki, kurie prirašė po daugiausia narių. Antra, šiuo brėnime, kad visi kandidatai perstatyti kuopų susirinkimuose kovo mėnesį, bus priskaitomi prie šio vajuos pasekų ir kredituojami garimui dovanų. Mes žinome, kad daug narių po vieną-kitą kandidatų surado pirmiau. Tie kandidatai, vyriausiai del stokos laiko, neturėjo kada plačiau išsikalbėti ir išpildyti aplikacijas. Todel primename tiems nariams, kurie turi kandidatų, kad pas juos juogreičiausiai atsilankytų ir išpildytų jiems aplikacijas, kurias būtina reikia kuopos susirinkimui priduoti kovo mėnesį. Kitaip sakant, primename visiems užbaigti pradėtą darbą, kurio negalėjote užbaigti pirmiau, ir patariame pasiskubinti, nes po kovo mėnesio perstatyti kandidatai jau nebus priskaitomi prie vajuos pasekų ir už juos jau nebus galima gauti dovanų.

Mes vpač jaučiame, kad daug tėvų ir motinų kalbėjosi su savo sūnais ir dukterimis apie jų prirašymą prie mūsų Susivienijimo. Jei kalbėtės ir jei po to patį pasikalbėjimų jie dar neprirašė — pasikalbėkite dar sykį ir vėl paraginkite juos prisirašyti. Juk žinote, broliai ir seserys, kad mūsų Susivienijimui reikia naujų jėgų jaunimo. Todel pirmiausiai prirašykite savo vaikus. Po to jūsų vaikai, patyrę mūsų Susivienijimo gerumus, prikalsins savo draugus ir pažistamus. Tokiu būdu mūsų Susivienijimas augs ir bujos naujomis jaunuomėmis jėgomis. Tokiu būdu mes visi turėsime didelio smaguomo, matydami savo organizaciją išaugusią dilele ir galinga. Ir ji bus didelė ir galinga, jei tik mes visi ją pogrūdsime naujais nariais, ypač jei prirašysime savo sunus ir dukteris.

Pabalčio Atbėgėliai Švedijoje

New York, N. Y., vasario 24. LAIC. — Jau buvome patiekę pluoštą informacijų apie rusų mėginimus prieiti prie Pabaltijo valstybių atbėgėlių Švedijoje. Iš papildomai gautų žinių, galima susidaryti kiek pilnesnis tuo reikalu vaizdas. Matyti, kad aplink Pabaltijo atbėgėlius sukeltas triukšmas didžiausio įkarščio buvo pasiekęs praeitų metų gruodžio mėnesį. Aiškėja, kad švedų diskusijos skio kelio mis kryptimis ir šiandien persimetė į tarptautinę plotmę. Kalbama netik apie rusų atstovų prileidimą ar neprileidimą prie atbėgėlių, bet ir apie principinį švedų valdžios nusistatymą del Pabaltijo okupacijos 1940 m. Sąryšy su tuo, dažnai minimos Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinybės tame krašte.

Visi pranešimai rodo, kad Pabaltijo okupacijos klausimu švedų valdžia rusų pretenzijoms aiškiai nusilenkė ir tą okupaciją faktinai pripažino (pripažinimas de facto). Tuo būdu per šį karą švedų valdžia jau antru kartu statoma prieš dilemą pasisakyti del 1940 metais sovietų papildyto smurto.

1940 metais Lietuva buvo okupuota sutartinu sovietų vokiečių aktu. Švedų valdžia nusilenkė, uždaran pasiumti-nybes, tuo pačiu, kaip ir sutinkant su įvykusių faktų.

Tiek iš švedų visuomenės, tiek iš švedų valdžios mūsų tautiečių patekusių nelaimėn atžvilgiu iki šiol parodytas ir dar teberodomas nuosirdumas tą mūsų įsitikinimą tik daugiau sustiprins.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

PRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

MES prisilaikome "savas" pas savą" principo ir duoda-
me Tėvynę spausdinti lietuviš-
kai spausdinti, Susitarta, kad
Tėvynė į pastą turi būti nu-
vesta ne vėliau 12 valandos
kiekvieno trečiadienio. Bet ta
musų remiamoji spausdė, tai
kaip žalias nedegs: Tė-
vynė atspausdina ir į pastą
nuveža sulig sau "palankiau-
siu aplinkybių": dažnai ketvi-
tadieniais, ir kai kada net še-
dieniais. O Tėvynės No. 6
pastą pasiekė net sekančios
savaitės antradienį. No. 8 į
pastą nuvežtas šios savaitės
pirmadienį popiet. Tokiu bu-
du Tėvynė laiku nepasiekia
skaitytųjų, kurie redaktoriui
ir administratoriui daro skau-
dišius priekaištus. Ką daryti?
Bene reikės sulaužyti "savas
pas savą" nusistatymą.

SLA PREZIDENTO Vajus
baigiasi su kovo 1 diena. Jo
pasekas sužinosime vėliau.
Šia proga tik norime priminti,
kad visi kandidatai kuopų
susirinkimuose perstatyti ko-
vo mėnesį bus priskaitomi
prie šio vajeus pasekų. Taip-
gi ir vėl primename, kad pen-
kiems daugiausiai narių ga-
vusiems nariams bus suteik-
ta piniginių dovanos: \$25,
\$20, \$15, \$10 ir \$5. Nariai,
kurie turite nužūrėti kandi-
datų — išpildykite jų apli-
kacijas ir pridukite savo kuop-
pos susirinkimui kovo mėnesį.

SLA SVEIKATINGUMO
ministras, dr. S. Biežis, vėl
pateikia gražių straipsnių apie
sveikatą. Jam padeda dr. A.
Montvidas ir dr. A. J. Gussen.
Sveikata yra brangiausias
žmogaus turtas. Saugokime
jį, nes kartą praradę — svei-
katos jau neatgausime. Todel
skaitykite mūsų ministro ir
jo padėjėjų straipsnius.

"LIETUVA Vėl Bus Laisva
ir Nepriklausoma", tai straip-
snis-prakalba buvusio SLA
prezidento, brolio F. J. Bago-
čiaus. Joje yra labai rimtų
argumentų, kodėl Lietuva vėl
bus laisva ir nepriklausoma.
Pasiskaitykite šį straipsnį, daug
sužinosite ir kitiems pasakyti
galėsite.

FRATERNAL Congress of
America skelbia fraternalizmo
savaitę, kuri prasidės gegužio
20 ir tęsis iki 26 dienai. Svei-
timtaučiai laike fraternalizmo
savaitęjį prakalbomis, paskai-
tomis ir straipsniais aukštai
iškelia fraternalizmo idėją ir
ką ji reiškia bendrame žmo-
nių gyvenime. Pas lietuvių
panasių savaitę dar neren-
giama. O būtų labai gerai,
jei SLA apskritai ar didesnės
kuopos jei jau ne istisomis
savaitėmis, tai bent kokiu
pramoga fraternalizmo idėją
populiarizuotų. Ketvirtame pa-
slapy tuo reikalu telpa strips-
nis, "Fraternalizmo Savaitė".

DAR TIK DU mėnesiai šių
metų praslinko, o SLA pomir-
tinėmis išmokėjo jau net \$16,
932.00. Tas parodo nemažą
SLA narių mirtingumą ir tas
taipgi parodo, kiek daug pa-
gelbos SLA suteikia giminėms
tų narių, kurie priklauso prie
mūsų Susivienijimo.

Amerikos Raudonasis Kry-
žius yra didelė labdaros orga-
nizacija. Paaukoldite jai lai-
ke dabar pervedamo vajeus
sulig savo geriausių išgais.

Budėkime Ir Klabinkime!

PASKELBUS "Trijų Didžiųjų" Jaltos konferen-
cijoje priimtus nutarimus, sujudo visas lietuviškas
pasaulis. O sujudome todėl, kad toje konferencijoje ne
žodeliu neprisiminta apie Pabaltijo valstybes, o taipgi
ir apie Lietuvos ateitį; neprisiminta, ar Lietuva bus iš-
laisvinta iš rusiško jungo ar jai prisieis kiek pagyventi
po šiaurės meškos letena.

Visų pirma, Amerikos Lietuvių Tarybos valdy-
ba Washingtono atlaikė posėdį, kurio vyriausiu tikslu
buvo paklabinti ir atatinamų valstybės departamentų
durus, kad sužinotų Lietuvos padėtį. Gauta raminan-
čių žinių. Gauta užtikrinimas, kad Amerikos vyriausy-
bės nusistatymas link Lietuvos nėra pasikeitęs. Tai
reiškia, kad dar yra vilčių Lietuvai tapti laisva ir ne-
priklusoma.

Tuo pat reikalu platoką pareiškimą prez. Roosevel-
tui pasiuntė LVS pareigūnai, išdėstydami Lietuvos teis-
es ir laisvę ir nepriklausomybę ir prašydami prisilai-
kyti Atlanto Charterio dėsnių. Nemaža rezoliucijų ir
Washingtoną pasijuta ir iš kolonijų Lietuvos nepriklaus-
omybės minėjimo proga.

Tas parodo, kad Amerikos lietuviai nesnaudžia, ir
reikia tikėtis, kad iš to bus nemaža naudota.

Taip ir reikia! Juk kasgi šiandien gali daugiau
Lietuvai pagelbėti, jei ne Amerikos lietuviai, gyvena
laisvėje ir dar turi teisę tarti nevaržomą žodį? Nėra
abejonės, kad tas Amerikos lietuvių pastangas telgia-
mai įvertins Lietuvos istorija.

Bet atsilankymas į Washingtoną, siuntimas rezol-
ucijų iš kolonijų, rašymas straipsnių lietuviškuose
laikraščiuose — dar ne viskas, ką mes galime ir
privalome atlikti. Reikia budėti ir klabinti be palio-
vos! Štai balandžio 25 d., San Francisco įvyks Suvi-
enytų Tautų konferencija. Toje konferencijoje, beabejo,
bus padėti pagrindai busimai taikos konferencijai.
Laukiant tos konferencijos, reikia budėti. Galimas
daiktas, kad taikos konferencija irgi jau ne už kalnų:
nacių pamatai jau griūna — karas gali būti, netrukus
baigsis. Todel reikia būti prisirengusiems ir toje kon-
ferencijoje prideramai Lietuvos bylą pristatyti ir ją
apginti. Juk Lietuvos lietuviai toje konferencijoje da-
lyvauti negalės. Jų neleis Stalinas. Jiems burnos bus
uždarytos. Už juos todėl turi kalbėti Amerikos lietu-
viai.

Todel, budėkime ir klabinkime. Kiekviena proga
ir kiekviena atsitikime atlikime savo pareigą, ku-
rios negali atlikti tie, kurie didžiausioje varge ir prie-
spaudoje.

Naciai Bėga Iš Berlyno...

PRANEŠIMAI nusako, kad "susinervavę nacių va-
dai bėga iš Berlyno"... Tą neruotumą jiems įvė-
rė rusų armijos besartinimas prie Berlyno ir bepatio-
vo to paties miesto sąjungiečių bombierių ardynas.
Sakoma, kad pirmutinis iš Berlyno išmovoje Hitleris.
Vėliau jį pasekė kiti aukštieji pareigūnai. Kur jie bė-
ga — mat juos bala. Tegul sau bėga! Bet tai ženklas,
kad naciai jau nustojo vilties Berlyną apginti, nors ir
pasirūžę ginti.

Nacių likimas paskutiniu laiku nepavydėtinas. Jie
spaudžiami į sąjungiečių, geležinės karo replės iš visų
pusių. Ir tos replės spaus tol, kol galutinai sugniuždys
nacių karo mašiną ir kol Vokietija bus apvalyta nuo to
jovalo, kuris sukėlė šią baisiąją karo audrą.

Ar ilgai ims nacių galutinai užsmaugti — laikas
parodys. Prie to smaugimo, beabejo, daug prisidės ir
patys Vokietijos žmonės, kurie paskutiniu laiku jau
pradeda labai nerimauti: pranešimai ausako, kad tai
vienur, tai kitur jie pradeda prieš nacių kilti. Gali
buti, kad nacių karo mašina dar gana stipri, bet žmo-
nių moralė jau pakriekusi. Gali būti, kad šis karas už-
sibaigs taip, kaip užsibaigė Pirmas Pasaulinis Karas:
vokiečių armija dar galėjo kariauti, bet viduje žmonės
sukilo ir karo vyriausybė buvo priversta sąjungiečius
prašyti karo paliaubų. Panašiai gal nutiks ir dabar.

Kai nacių aukštieji pareigūnai bėga iš Berlyno,
tai jau geras ženklas.

Lietuviškų Išgamų Elgės

JAU BAIGIAME atšvęsti Vasario Šeši-
liktąją. Ir kur tik minėjimai surengti — jie buvo
pasekmingi: visur sukurta gero upo ir surinkta aukų
daugiau, negu jų buvo surinkta pirmesniais metais. Tai
parodo patriotingųjų lietuvių gerą širdį, kiek jiems apei-
na Lietuvos gelbėjimas.

Bet laike tų minėjimų ir savo tikrąjį kailį parodė
lietuviškas išgama. Pavyzdžiui, iš Pittsburgho spaudai
pranešama, kad pirm Lietuvos nepriklausomybės minė-
jime tent lietuviškieji išgamos platino lapelius, kuriais
niekinta ALT ir raginta žmones nedalyvauti parengi-
me. Panašiai yra atsitikę ir kitur. (Panašiai užpėnai
tie nava žmonės pasielgė ir Didžiajame New Yorke.)

Tai išgamų darbai! Ir tokius darbus gali atlikti tik
tokie žmonės, kurie jau neturi savo tėvynės širdies ir
kurie neteko bent kokios dar turėtos sąžinės.

Už tokių elgėsi eilinių lietuvių išsigimėlių per daug
kaltinti neprisieima, nes jie daro patys nežinodami ką
dara. Jie tik seka savo vadus, kurie už Judo graši
pasirūžę šaukštė vandens prigrindyti ir savo tikrąją mo-
tiną, jei tai motina nesutinka parduoti savo tėvynę ver-
gijon.

Apžvalga

Sėkmingi Minėjimai

NAUJENOS rašo:

"Siemet Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimai
Amerikos lietuvių kolonijose
praėjo didesniu pasisekimu,
negu kada nors. Jie buvo ge-
riau organizuoti, vieningesni
ir gausingesni aukomis.

"Beveik visur iškilmes ren-
gė arba Amerikos Lietuvių
Tarybos skyriai, arba draugi-
jos ir kolonijų komitetai, ku-
rie remia Amerikos Lietuvių
Tarybos darbus. Jokia kita
organizuota grupė į varžyti-
nes su Amerikos Lietuvių Ta-
ryba šį kartą nestojo.

"Sprendžiant iš pranešimų
apie parengimus, kurie įvyko
stambesniosiose kolonijose per
du sekmadienius, vasario 11 ir
18, aukų buvo sukurta dau-
giau, negu pernai arba už-
pėnai. Čia paminėsime tik tai
kelias skaitlines.

"So, Bostono iškilmėse, kur
kalbėjo konsulas Petras Dau-
vardis, adv. F. J. Bagočius,
kun. Pr. Juras (ALT narys),
ir dalyvavo Mass. gubernato-
rius Tobin ir miesto majoras
Kerrigan, vasario 11 d. —
buvo surinkta aukų \$746.00.

"New Yorko Lietuvos Ta-
rybos parengime, taip pat va-
sario 11 d., aukų sudėta
\$534.00. Be to, ta pačia pro-
ga buvo pasiūsta Informaci-
jos Centrai, kuris yra Ameri-
kos Lietuvių Tarybos įstaiga,
\$130.00.

"Vasario 18 d. Pittsburgho
Lietuvių Tarybos prakalbosa
aukų sudėta \$1,409.95. Pitts-
burghas siemet, tur but, pra-
lenkė visas kolonijas!

"Chicagoje, taip pat vasario
18 d., Lietuvių Tarybos pra-
kalbosa aukų sudėta \$1,356.55.
Yra dar ir visa eilė pasižadė-
jimų.

"Gauta žinių, kad Vasario
Šešioliktos minėjimo proga
Pittstone (Pa.) lietuvių pa-
aukojo \$1,000.00 Informacijos
Centrai.

"Philadelphiečiai, kiek gir-
dėti, surinko \$500.00. Det-
roit ir Cleveland — \$550.00.

"Vien tik šiose kolonijo-
se yra sukurta daugiau, kaip
\$6,225. Per visą Ameriką tu-
rėtų susidaryti ne mažiau 10
tūkstančių dolerių. Tai aiškiai
liudija apie Amerikos lietuvių
nuotaiką.

"Bet Amerikos Lietuvių
Taryba yra pasirįžusi iki šių
metų gegužio mėnesio pabaig-
gos pasiekti "kvotą", kuri
buvo nustatyta praėjus spalio
mėnesį — \$52,000.00. Ji turi
būti pasiekta! Po vasario pa-
rengimų neprivalo būti atos-
toga, kol ta suma nebus su-
kurta.

Paskleiskime Koplačiausiai

DARBININKA rašo:

"Lietuvių Informacijos Cen-
tras New Yorke išleido kny-
gutę vardu Lithuania's Fight
for Freedom. Ją parašė se-
nas anglų diplomatas, rašyto-
jas ir nuosirdus lietuvių drau-
gas E. J. Harrison, gyvenas
Londonė. Jis yra buvęs diplo-
matinėje tarnyboje Japoni-
joje, Rusijoje ir ilgiausiai Lie-
tuvoje, kurią labai pamilo.
Lietuvoje jis ėjo Anglijos vice
konsulo pareigas. Vartoja ja-
ponų, rusų, vokiečių, francu-
jų ir lietuvių kalbas. Yra para-
šęs stambias knygas: "The
Fighting Spirit of Japan",
"Lithuania: Past and Pre-
sent" ir kitas mažesnes.

"Šioje pastarojoje "Lithu-
ania's Fight for Freedom",
nors trumpai, suglaustai, bet
ryškiai, dokumentaliai nušvie-
čia užsimotą Lietuvos paverg-
imą ir jos atkaklią kovą už
nepriklausomybę.

"Visų kolonijų lietuviai vei-
kėjai, turėtų persisiusdinti ją
šimtais egzempliorių ir apru-
pinti savo vietinius knygynus
(Public Libraries), laikraščių
redakcijas, valdininkus, kon-

gresų ir legislaturų atstovus,
profesionalus ir savo jaunimą.
Paskleiskime ją koplačiaus-
iai!"

Nepakeitė Nusistatymo

DRAUGAS, rašydamas apie
nesenai įvykusį ALT valdy-
bos posėdį Washingtono, be
kita ko, pamini:

"Jau buvo paskelbta, kad
ALT suvažiavimo dalyvius
priėmė Valstybės Sekretoriaus
pagelbininkas p. Dunn su
vienu iš savo asistentų, kuris
yra Rytų Europos reikalų eks-
pertas. Iš jų buvo sužinota,
kad Baltijos valstybių atžvil-
giu Suvienytų Valstijų vy-
riausybė savo nusistatymo nė-
ra pakeitusi. Tai, aišku, yra
labai svarbu. Bet taip jau
svarbu, kad ir iš mūsų (ALT)
pusės buvo aiškiai ir stipriai
pabrėžta, tiek memorandumu,
tiek gyvu žodžiu, kad patrio-
tingoji Amerikos lietuvių vi-
suomenė stovėsi, stovi ir sto-
vės už Lietuvos žmonių teises
ir laisvą ir nepriklausomą gy-
venimą ir kad šitoks mūsų
nusistatymas niekuomet nepa-
sikeis".

Žinia Iš Romos

AMERIKA rašo:

"Vasario 14 d. New York
Times turėjo žinią iš Romos.
Ten krikščionių demokratų
laikraštis Popolo vasario 16
d. įsidėjo vedamąjį straipsnį
apie Lietuvą.

"Popolo grieštai pasisako
už Atlanto Charterio vykdymą
ir Lietuvos bylą. Jis sako,
kad "laisvės meilė sukurė lie-
tuviuose teisę į laisvę".

"Gruodžio mėnesį apie Lie-
tuvą plačiai rašė tas pats
Popolo ir Katalikų Akcijos or-
ganas Quotidiano. Abu laik-
raščiai tada rašė apie Kunigų
Vienybės pirmininko kun. J.
A. Karaliaus laišką presiden-
tui Rooseveltui, prašant ir to-
liau stovėti už nepriklausomą
Lietuvą.

"Katalikų spauda šiandien
pasidarė dar didesnis ginklas
kovoje už Lietuvą, nei kada
nors anksčiau".

Lenkijos Padalinimas

SANDARA rašo:

"Galima spėti, jog nei
Rooseveltas, nei Churchill len-
gva širdimi nepadarytų tokių
nuolaidų Stalinui, Jiems, grei-
čiausiai nebuvo kito išėjimo.
Nei vienas jų nenorėjo didė-
lių spėkų. Nei vienas nedrį-
so ardyti vieningo fronto.
Tuo tarpu Stalinas nepaisy-
damas į nieką statė vienus
reikalavimus po kitų.

"Atrodo, jog demokratija
Europoje pradeda susmukti.
Pirmiau ją puldinėjo Hitleris,
o dabar baigia užkasti ją Sta-
linas. Lenkijos, Jugoslavijos
ir Baltijos kraštų likimas aiš-
kiai tą parodo. Totalitarinė
sistema, sovietų brukama, pa-
mažu išsiplės ir toliau. Tuo
tarpu demokratija yra uždama,
skriaudžiama ir pajaukiama.

"Jei pastarojoji konferen-
cijoje demokratijų vadai išleido
iš savo rankų aukšines progas
pertvarkyti Europą teisingais
pamatais, tai ateity jie turėtų
geriau pasiruošti ir drąsiai iš-
ieiti apginti bent likučius tos
demokratijos, kuri buvo atne-
šusi Europai tiek daug gražių
vilčių".

Lietuvių Gajumas

DIRVOJE Kugis Mugis ra-
šo:

"Laiškai iš Lietuvos gausė-
ja, ir primena kad, visgi, esa-
ma gyvų lietuvių Lietuvoje.
Je. Kol bus gyvų lietuvių tol
bus viltis, kad po audrų, tau-
ta toliau žengs sutrukdytu ke-
liu.

"Gyventojų statistikos ro-
do stebėtiną lietuvių tautos
gajumą, kurio karas negalėjo
pakirsti. Pirm karo, kiekvieną

BAIRONO DUKTĖ

Rašo K. KATKEVICIENE

NORS Bairono, garsiojo Anglijos poeto, žmona, buvusi Miss
Millbank, paliko poetą po vienu metų vedybiniu gyveni-
mo, ir mažoji Ada, poeto dukterė, niekad savo tėvo nematė, vis-
tiek dukters ir tėvo tarpe meilė buvo didelė. "Nors tu niekad
manęs nepamatysi", Baironas yra kalbėjęs apie savo kudi-
kį, "nors tave mokys manęs neapkęsti, aš žinau, kad tu mane
mylėsi!" Tas kaip tik ir išsipildė. "Ados motina", Baironas
yra kalbėjęs savo žmonos draugei, "matė mano dukters vai-
kytės ir jaunystės šypsena, bet man priklauso mano duk-
ters asaros".

Ir tas yra išsipildė tikriausiai. Baironui mirus, pulkinin-
kas Wildmanas, kuris paveldėjo jo turtą, kartą sutiko Bairo-
no dukterį ir pakvietė ją pasižiūrėti į tą vietą, kur jos tėvas
gyveno. Metus prieš savo mirtį, senoji Ada atvažiavo. Dide-
liame namų knygynė Wildmanas perskaitė dukterei kai ku-
riuos jos tėvo garsiausius eilėraščius. "Kaip pulkiai parašy-
ta", tarė dukterė, "kasgi tuos eilėraščius parašė?" "Štai ten
kabo tų eilėraščių autoriaus portretas!" — šeimininkas nuro-
dė į Bairono atvaizdą ant sienos. Jis dar paskaitė eilėraščių.
Dukterė stebėjosi ir tylėjo. "Nepamanykite, kad aš perdedu",
ji tarė pagaliau, "bet aš visada buvau palikta visiškai neži-
nioje apie viską, kas tik liečia mano tėvą". Ji niekad nebuvo
mačius tėvo rankraščio, kol jo knygu leidėjas jai jo neparo-
dė.

Nuo to laiko dukterė turėjo ypatingą jausmą visam kam,
kas jai primindavo jos tėvą. Ji mėgdavo ilgai sėdėti kambary-
je, kuriame jos tėvas gyveno ir kur buvo likę jo daiktų. Ji
miegojo tėvo miegamajame kambary ir dažnai užsimastydavo
apie keistą savo tėvo likimą. Kiti gyvenimo malonumai jai
nustojo vertės ir ji negalėjo nusiraminti, kad nustojo to, kurio
niekad nebuvo mačius, bet kurį taip labai mylėjo: ji suprato
ir jautė, kad jai buvo atėmę didžiausią malonę, tai yra meilę
kilniausio ir didžiadvaisiausio tėvo. Ji susirgo ir jau nebe-
pasitaisė. Tada ji parašė pulkininkui Wildman'ui laišką, pra-
šydama jo, kad jis ją palaidotų šalia jos tėvo. "Taip, aš noriu
buti ten palaidota", ji rašė tame laiške, "ir ne šalia su mo-
tina, bet su tuo, kuris mane taip mylėjo ir kurio mylėti manęs
nebuvo išmokinę; ir tegul mūsų kapų artumas bus simboliu
mūsų dvasių susijungimo visiems amžiams". Jos prašymas
buvo išpildytas.

Čia tik taip sau šią kulturingam pasauliui plačiai žinomą
istoriją pakartojau... Taip dažnai mintys grįžta prie šios istori-
jos, beskaitant šių dienų, dažnai neapgalvotų, šeimyninių mė-
tymųsi aprašymus...

Ž i e m a

Baltu sniegu viskas miega.
Saulė perlais barsto sniega.
Ramumėlis, tylumėlis!
Vien tik sniego baltos gelės!
Balta, šalta visam plote.
Noris rėkti, rankom plotį!
Labas, žiema! Labas, sniege!
Baltam medy paukštis spiežia.
Salčio akys, kaip žemčiugai.
Baltas tolis širdį džiugo.
Medžių rubai perlais tryška.
Miškas baltas, kaip prieš krikštą.
Balta, šalta, kad net diegia.
Labas, žeme baltasniege!
Žemė tyli, kaip pabugus.
Ją užmigdė baltos pugos.
Visa žemė, visas aukštis —
Balto sapno baltas paukštis.
PETRAS VAICIUNAS.

metą priaugdavo po 25,000
naujų lietuvių. Ateis laikas
kada mūsų tauta vėl tokiu
spartumu augs".

Užtarė Lietuvą

KELEIVY kolumnistas St.
Strazdas rašo:

"Zinomasis Amerikos žur-
nalistas David Lawrence per
du atvėju pasisakė dėl Jaltos
konferencijos ir atvirai pasa-
kė:

"Ponas prezidento, Ameri-
kos žmonės nori žinot, ar tam-
sta užgyrei Stalino smurtą
Pabaltijo šalyse? Jis pasigro-
bė Lietuvą, Latviją ir Estiją
— argi tai suderinama su At-
lanto Charteriu?"

"Anksčiau ar vėliau šis
klauskimas turės būti atsaky-
tas.

"Anksčiau ar vėliau lietu-
vis atgaus savo laisvę, kurią
pavogė bolševikai".

Jungo Nevilksim!

GARSAS, Vasario Šešiolik-
tosios proga patalpino straip-
snį, kurį baigia sekamai:

"Lietuvių tauta nei rusų
bolševikų, nei vokiečių, nei
bent kurių kitų kaimynų glo-
bos nehoi ir jai tas nereika-
linga. Po šimtmečių vergijos,
po Pirmojo Pasaulinio karo
audrų tauta atgavusi laisvę
ir nepriklausomybę, palyginti
trumpu laikotarpiu parodė

nepaprastus savo sugebėjimus
nepriklausomai gyventi ir
tvarkyti. Trumpu laiku kraš-
tas padarė didžiausią pažan-
gą visose gyvenimo srityse.
To nebutų atsiekti sleigiant
svetimai rankai.

"Laisvės ragavę — jungo
nevilksim! Tai yra tautos šu-
kis, kurio ji laikosi ir laiky-
sis.

"Tik b.dama laisva nepri-
klausoma tauta galės pilnai
pareikšti savo gabumus, savo
genijų mokslę, menę, literatū-
roje, ekonominėje, kultūrinėje
ir kitose srityse.

"Vasario 16 aktas yra ir
bus lietuvių tautos keldodis.
Jis aiškiai nustato tautos troš-
kimą turėti laisvą, nepriklausomą
demokratiniais pagrinda-
is sutvarkytą Lietuvos valstybę.

"Nežiurint, kaip audros už-
tų ir kokias audras dar pri-
sileitų pergyventi, šio nusista-
tymo tauta neatsisądės. Mes,
Amerikos lietuviai, visomis sa-
vo jėgomis padėsime mūsų
senai tėvynėi tą nusistatymą
išlaikyti.

"Tad... "Prižadinkim viltį ir
stokim į darbą nelaukę gied-
ros!"

"Mes stovime už Amerikos
ir alijantų pergalę, mes sto-
vime už teisingą ir garbingą
taiką, mes stovime už laisvą,
nepriklausomą, demokratinę
Lietuvą!"

VERPETAI

Parašė Pranas Bajoras

Didžiojo Karo
Novelė

V...

Šį veikalą skiriu įvairiuose mušiuose
žuvusiems lietuviams-kariams.

53

BEGINKLIŲ priešų burs Jono pusėje. Laikė neseniai įvykusio susirėmimo miestelyje numetę savo ginklus ir nelaisvėn pasidavę. Jonas ir kiti subėgo jiems gerai prisizūrėti. Dominga juk pamatyti, kaip priešas išrido kuomet be ginklo, kuomet nenori kariauti ir yra bejėgis...

Keturiolika tų priešų iš viso. Kiekvienas jų skirtingo amžiaus. Jonui labiausia patiko apie aštuoniolikos metų jaunuolis, Fricas. Jis išrodė drąsus. Jo akys kažkokia aistra žėrėjo. Jis gyvai dairėsi, su visais kalbėjosi, visko klausinėjo ir kai kada nusišypsavo. Ypač jis plačiai šypsojosi, kada sakė, kad jis daugiau jau nekariuos ir kad gyvas išliks.

Visi kiti — nusigandę, nusiminę. Jie Jono ir kitų bijojo. Bailiomis akimis visur žvalgėsi. Kiekvienas bile kareivio pasijudėjimas ar garsesnis žodis juos baugino ir drebino. Jie išgąstingai į šalį traukėsi, kai vienas juokdarys kareivis, pasityčiojimui, durtuvą į juos saikstėsi...

Daugiausia apie belaisvius sukiojosi ir su jais kalbėjosi Smitas ir Jonas. Jonas apie beginklius priešus jau visai buvo prisimiręs. Jis manė, kad ir be ginklo jie baisiai išrodo. Bet ne. Jie ne baisūs. Jie taip pat žmonės, kaip Jonas ir visi kiti. Jie taip pat turini, apdrįskę, pageltusiais, neskustais veidais, kaip Jonas ir jo draugai. Jie išrodė net daugiau išvargę, nes, sakėsi, jau kelią dieną nevalgę, kelią naktis nemiegoję...

Smitas Frico paklausė:
"Kodel jūs geruotai pasidavėte?"

Jonas atklausė:
"Nejau jūs esate bailiai?"
Fricas jiems atsakė:
"Ne!.. Bailiais mes nesame!.. Mes pasidavėme todėl, kad nenorime daugiau kariuoti!.."

Po to jis nusikundė:
"Mes labai išalkę... Mes norime valgyti!"

Jonas visa gerkle sušuko:
"Jie nori valgyti!.. Duokime jiems kas ką turime!"

Ir visi, kas ką turėjo, ištiesė: kas kaspelį duonos, kas šmotelį sausainio, kas blešinę pjaustyto mėsos bei kito kio maisto.

Belaisviai, vienas po kito, tiesė rankas ir duodamą jiems valgį, kaip išalkę vilkučiai, graibstė ir paskubomis rijo...

Vėliau jie Jonui ir jo draugams davė sagučių su savo krašto ženklų ir obalsiu: "Got mit uns" — Dievas su mumis. Tai jie davė savotiškais sumetimais. Fricas apie tai rimtai paaiškino:

"Šinos dalykėlius jums duodame dėl to, kad mus atsimintumet..."

Po to pasakymo, jis atsiduso, visus dar sykį gerai apžiūrėjo. Pasakė:

"Jūs esate geri žmonės!.. Pirmiau mes nemanėm, kad jūs esate tokie geri... Mums pasakojo apie jus, kaip apie niekingus ir žiaurius sutvėrimus, kuriuos mes turime nušyti ir žudyti!.. Dabar mes jus kitokiais matome... Mes jus niekad neužmiršime..."

Tai sakydamas, jis begaliniai plačiai šypsojosi.

Jonas įprašytas, Smitas Fricui ir kitiems atsakė:

"Fric, visame pasaulyje ir visi žmonės yra geri!.. Mes, jūs ir visi kiti, kurių čia nematome — yra lygiai geri... Nelaimė tik tame, kad ne visi vieni kitus pažįstame ir tik dėl to baisuoliais įsivaizduojame... Nelaimė, kad dar yra žmonių, kurie sukelia karus..."

Pekelti balsu Fricas patvirtino:
"Tikiu!.. Pilnai tam tikiu!.."

Ir kažkokio tai jausmo pastūmė, jie vieni kitiems rankas paspaudė.

Smitas šluostėsi ašaras...

54

Kai ginkluoti kareiviai tuos belaisvius varė tolyn — ten, kur nėra mušių, kur ramu — ant jų veidų džiaugsmo šypsena žėrėjo. Jie žinojo, kad jiems nereikės daugiau kariauti ir kad jie gyvi išliks.

Belaisviams besitolinant, apkauso likusieji jiems mojavio rankomis. Jonas, negalėdamas susilaikyti jaudėsi, šuktelėjo:

"Jie laimingi!.. Jie išliks!.. Bet kada gi mūsų kančios pasibaigs?!"

JONO krutinėje neramu. Jám visą laiką prieš akis stovėjo kovoje atlikti žygiai... Štai, tiesė į jį rankas jaunas vyrukas, kurį jis anuo syk durtuvu miestelyje nudėjo. Jis Jonui išmėtinėjo:

"Tu mane nužudei!.. Tu nukriaudei mano motiną, kuri mane mylėjo!.."

Užsiėmė Jonas raukomis veidą ir akis. Jaunuolis, kaip ir nebuvo, jam iš akių išnyko. Bet jo vietoje kitas priešų kareivis, lyg kokias dvasias, prieš jį iškilo. Tai jau pagyvenęs vyras. Tai tas pats, kuriam Jonas šautuvo kulbe į galvą smogė... Iš jo galvos kraujas bėgo... Jis Jonui, rodos, sakė:

"Mane nužudei, tu palikai našlaičius mano moterį ir du kūdikius!.."

Nervavosi Jonas. Daužėsi ir sielojosi. Širdį jam skaudėjo.

Dejuodamas, jis savęs klausinėjo:

"Kodel aš taip kankinuosi?... Kodel ramybės negaliu surasti?... Kodel aš taip pasielgiau?!"

I apkasus pulko kunigas atvyko. Jis, isitaisęs klausyklą, norėdus kareivius ausinėti klausė.

Ir Jonas, visu kumu ir visa siela virpėdamas, rodos kokios tai jėgos traukiamas, prie kunigo nubėgo. Bėgdamas, jis galvojo:

"Papasakosiu jam savo sielos skausmus... Išpasakosiu visas karo laukę papildytas nuodėmes... Gal jis mane už tai pabars... Gal krutinėje tuomet ramiau bus..."

Dejuodamas ir aimanuodamas, jis visas savo nuodėmes kunigui išpasakojo. Visą-viską pasakė: kaip mušė, kiek užmušė...

Kunigas ramiai jo klausėsi. Nė žodžio jam nesakė. Tik kai Jonas neturėjo ką daugiau sakyti ir kai vis dar virpėjo — kunigas jį suramino:

"Nurimk, vaikinai... Nesisielok..."

Verkslėdamas, Jonas sakė:

"Bet juk aš žmogžudis... Bausk mane už tai... Liepk man sunkiai už tai kentėti..."

Dvasiškis vėl jį suramino:

"Sakau — nurimk, jaunas vaikinai... Tu esi žmogžudis... Tu tik atlikai tau paskirtas pareigas... Tu mušei priešus..."

Jonas ironiškai karščiojosi:

"Paskirtas pareigas atlikau!.. Priešus mušiau!.. Taip!.. Bet kasgi tie priešai?!.. Ar ne tokie pat žmonės?!.."

Kunigas vėl jam pareiškė:

"Tau Dievas už tai atleis... Ko daugiau ir reikia?... Nusiramink..."

Pasitraukė nuo jo Jonas. Krūpėdamas, verkdamas ir neramus nuėjo...

Ne to Jonas norėjo. Ne to jo sąžinė troško. Atsiminė jis. Kai buvo dar mažas vaikas — tėvas, motina, kunigas ir visi geri žmonės gerų darbų jį mokė. Žmogų, tą savo artimą gamtos padarą, kaip pats save, mylėti liepė. Prieš žmogaus gyvybę pasikėsinti draudė...

Bet dabar?... Karo laukuose?... Kaip skirtingai karo laukuose ir paprastame gyvenime tie patys žmoniškumo įstatymai vykdomi... Kaip skir-

Sveikatos Skyrius

Šį skyrį, pašventą SLA narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEZIS, vyriausias SLA daktaras-kvėtojas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komiteto nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos šalininkams.

Šiluma Kaulų Nelaužo

Rašo DR. S. BIEZIS

NUO SENŲ laikų lietuviuose įsigyvenusi gana reikšminga patarlė: "Šiluma kaulų nelaužo". Iš praktiško gyvenimo mūsų protėviai patyrė, kad kunui maloniau ir kur kas sveikiau šiluma, negu šaltis. Tą šiandien ir mes gana aiškiai suprantame bei mokslūku pagrindu galime tai patikrinti. Musų kunui ir, žinoma, gyvybei reikalinga tula šiluma, be kurios sveikatos kleidėjimas negali normaliai tęstis. Tačiau šilumos kraštutinumas, ar tai pasivertė į vieną, ar kitą galūnę — nėra našus išlaikymui mūsų sveikatingumui. Tik vidutinė šiluma, kuri atitinka kuno reikalavimus sulig gamtos nustatytos tvarkos, buna mums naudingiausia.

Kaip jau labai aiškiai žinome — mūsų saulė yra tikrai visos šilumos šaltinis. Persitaisykime savo vaizduotę, jei saulės šiluma staigiai pranyktų kadir trumpam laikotarpiui, kas atsitiktų su mūsų žemės gyvybe. Bežiurint užėmtų tokis didelis šaltis, kurio niekas nebegalėtų išlaikyti ir, suprantama, visa gyvybė žūtų amžinai. Tai gi mūsų geroji saulė, kuri randasi šlovės 92,000,000 mylių nuo žemės, gamina ir pat laiką mūsų gyvybei bei sveikatai. Užtat saulės mes galime vadinti savo tikrąja motina pilnoje šio žodžio prasmėje.

Nors motina visados buna gailestinga ir rūpestinga savo vaikų gerovei, tačiau ji nesigaili juos kartais ir pabausti, kada reikalinga pareina. Taipgi ir mes neretai nukentame nuo saulės gyvybės bei sveikatos nešančių spindulių, kada prasižengiam prieš bendras taisykles. Reikia žinoti, kad saulė yra taip karšta ugnis, kokios ne geriausi inžinieriai dar iki šiol nepajėgė pagaminti čia ant žemės. Todėl, esant neatsargiais, saulės spinduliai gali nudeginti taip skaudžiai bei pavojingai, tarsi įpuolus į karštą ugnį. Todėl mums visiems pravartu karšmetų būti atsargiais esant saulės spinduliuose, kad kartais per daug nenudegume, kas gali net žymiai pakenkti mūsų sveikatai. Supraskime, kad ar tai pačią nudėgimą nuo saulės ar kurianančios ugnies, pasekmės buna tos pačios. Kaip viena, taip ir kita sudaro tokį patį pavojų. Tačiau tarpe ugnies ir saulės spindulių yra didelis skirtumas mūsų sveikatos žvilgsniui. Saulė, apart suteikimo mums šilumos, dar skleidžia ypatingos rūšies taip vadinamus ultravioletinius spindulius, kurie buna didelis reikšmės mūsų sveikatos išlaikymui. Nei-

tingai kare žmonių-kareivių papildyti nusidėjimai sprendžiami!..

Jis dar labiau blaškėsi. Vėl, tartum iš ruko, jaunas vyrukas-kareivis priešais prieš jį iškilo. Tai tas pats, kurį Jonas rankine granata iš šio pasaulio pašalinė... Jo kunas apdrąskytas... Jis kruvinas... Jis, rodos, pradėjo mirti ir į Joną šaukė:

"Tu be jokio pasigailėjimo mane nužudei!.. Tu nukriaudei mane mylinčią merginą!.. Buk už tai prakeiktas!.."

Pagaliam, Jonas apsikniaubė ant gynos žemės. Slėpėsi nuo jam besivaizduojančio priešo, atsikvošėjo ir garsiai sušuko:

"Eik tu šalin nuo manęs!.. Eik pas savo žmones!.. Eik pas tuos, kurie myli karus ir kurie užžiebė šį pragara; kurie tave, mane ir milijonus jaunuolių žuti ar būti pašventę!.. Tu jiems išmėtinėk!.. Tu jiems ramybės neduok!.. Aš nekeltas taip, kaip ir tu!.."

Ir tai pasakęs, Jonas vėl apsikniaubė ir pradėjo verkti... Grandžiai verkti...

Priejo prie Jono liutenantas Kobertas, apkabino jį, kaip tikrą brolį, ir pasakė:

"Nusiramink Jonai!.. Ašaros ir aimanavimas čia nieko nepadaš... Pakentėkime dar kiek ir turėkime vilties... Atsiminkime, kad už kiekvieno debesio skaidrus saulės spindulius šviečia... Gal ir mums kada nors jie sužibės... Gal ir visas pasaulis geresnės ateities susilauks... Nusiramink, nusiramink..."

Ir tai pasakęs, Jonas vėl apsikniaubė ir pradėjo verkti... Grandžiai verkti...

Priejo prie Jono liutenantas Kobertas, apkabino jį, kaip tikrą brolį, ir pasakė:

"Nusiramink Jonai!.. Ašaros ir aimanavimas čia nieko nepadaš... Pakentėkime dar kiek ir turėkime vilties... Atsiminkime, kad už kiekvieno debesio skaidrus saulės spindulius šviečia... Gal ir mums kada nors jie sužibės... Gal ir visas pasaulis geresnės ateities susilauks... Nusiramink, nusiramink..."

Ir tai pasakęs, Jonas vėl apsikniaubė ir pradėjo verkti... Grandžiai verkti...

Priejo prie Jono liutenantas Kobertas, apkabino jį, kaip tikrą brolį, ir pasakė:

"Nusiramink Jonai!.. Ašaros ir aimanavimas čia nieko nepadaš... Pakentėkime dar kiek ir turėkime vilties... Atsiminkime, kad už kiekvieno debesio skaidrus saulės spindulius šviečia... Gal ir mums kada nors jie sužibės... Gal ir visas pasaulis geresnės ateities susilauks... Nusiramink, nusiramink..."

nant šį sykį į smulkmenas, pasitenkinsime pareiškimu, kad tie ultravioletiniai spinduliai yra būtini mūsų sveikatos sustiprinimui. Štai dėl ko visiems yra patartina ir reikia buvoti saulės spinduliuose kiek tik galimybės leidžia. Štai dėlko daugiausia rekomenduojama imti saulės maudynes. Štai dėlko bendrai sveikatoje suvargę, kenčią mažakraujystę ir net sergą džiovos ligą yra siunčiami į tokias vietas, kur buna daugiausia saulės, kuri šiais atvejais yra nepamainomas vaistas ir net dažnai išgydinantis vaistas.

Jei ligoniams saulės spinduliai yra gyvybės išgelbėjimas, apie ką jau šiandien nebėra nė mažiausios abejonės, tai sveikiems arba pusiau sveikiems ji dar daugiau gero suteikia. O tas geras yra tame, kad kiekvieno atsparumo, sustiprinimas jo sveikatos, aiškiai pasireiškia saulės ultravioletiniuose spinduliuose. Užtat mes jais privalom kopiniausiai pasinaudoti savo sveikatos gerovei ir tai turime daryti protingai, kad žiemai atėjus butume pakankamai stiprūs išlaikyti prieš pavojingas ligas, kurios tuo sezonu dažnai plačiai siaučia.

Maistas Ir Dantys

Rašo DR. A. J. GUSSEN, Cicero, III.

VIEŅO didmiesčio Burnos Higienos Klinikos direktorius sako, kad vaikai, tik įstoję į pirmą klasę, jau mokomi kaip apsaugoti dantis — aiškinama jiems burnos higiena. Tačiau kas metai po atostogų grįžta mokyklon vis daugiau vaikų, turinčių didesnių skaičių kiauurių dantų. Iš to praei išvada, kad per pastaruosius 25 metus dantų higienos klausimu beveik nepadaryta jokio progreso. Kas tokios padėties kaltininkas?

Vienos mokyklos kafeterijos vedėjas, kuris superka ir prižiūri vaikų maistą, aiškino, kad jo rekordai rodą keistą dalyką. Kafeterijoje per metus valgė apie 90 tūkstančių vaikų, bet tik 20% pirkto pieno, 148 vaikai pirkto baltą duoną, o tik vienas skelė kviečių duoną. Saldainių kasdien buvo parduodama visąs 100%.

Dr. Weston Price, kuris pešventė labai daug laiko tyrimui pamatinių priežasčių dantų puvimo, lankėsi Pietų Afrikoje, Pietų Jutų Salynė, Alaskoje ir kituose kraštuose. Svarbiausias jo kelionės tikslas buvo — iširti, ar visur taip apšiai yra pasisklidus dantų puvimo liga, kaip Amerikoje. Pasirodė, kad ne visur. Dr. Price tyrimai patikrino faktą, kad dantų sveikata priklauso nuo maisto. Jis paminėtuose kraštuose tyrinėjo įvairius žmones, įvairaus amžiaus, kreipdamas didžiausią dėmę ypač į tuos, kurie vartojo baltą duoną, skardinęse presuotą maistą, uogų tyrę, cukrų ir saldinius.

Egzaminuojant šitokių maistų mintančių žmones pasirodė, kad nuo 45% iki 50% jų turi kiauurus dantis. Bet gi tų žmonių, kurie gyvena labiau primitivių gyvenimu ir vartoja natūralų maistą, iš tūkstančių dantų buvo kiauuri tik šeši O Skotijos Hebridų salų gyventojai nei vienas neturėjo kiauurių dantų, bet už tai jie maitinasi žuvimis, avižiniais miltais, kiaušiniams ir daržovėmis.

Bekeliuodamas, dr. Price padarė vieną eksperimentą. Jis surinko 17 jaunų vaikų, kurie visi kartu turėjo net 237 gendancius dantis. Šitiems vaikams jis nustatė dietą ir maitino juos per trejus metus. Po trijų metų padarė egzaminą ir surado, kad visoje grupėje jau randasi tik du dantys, turį pradinius puvimo ženklus. Visi kiti pradję gėsti dantis buvo išgydyti vien natūraliniu maistu — be jokių vaistų.

Ar negalima tokias vaikų grupes suformuoti pradinėse mokyklose ir, priežiuroje dantų gydytojo, nustatyti jiems dietą? Žinoma, kad galima. Vaikus reikėtų ne vien reikiamai maitinti, bet sykiu juos ir instruktuoti, kad jie turi vartoti tam tikrą dietą, nes ji reikalinga apsaugojimui jų dantų. Tokie maisto eksperimentai pradinėse mokyklose suteiktų didelę naudą jaunuoliams, nes jie patys patirtų, koks maistas yra blogas ir koks geras palaikymui kuno sveikatos gerame stovy.

Bet neužmirškime, kad ne vien jaunuoliams reikia gero maisto — jo reikia ir suaugusiems. Juk iš maisto žmogaus kunas gauna įvairius vitaminus ir mineralines druskas, kurios akstina kuną harmoningam darbui. Be gero maisto jokio žmogaus kunas negali normaliai gyvuoti.

Argi nelaikas būtų pagaltoti motinoms, motinoms vaikų augintojoms, nes jų rankose gludi vaikų sveikata. Viršų paminėti eksperimentinių tyrinėjimų bandymai patys už save kalba.

Tad brangios vaikų augintojos, auklė-

kite vaikus tinkamu ir daugiau natūrališkų maistui, kuris savy turi vitaminus ir mineralines druskas. Neauklėkite vaikų tokiu maistu, kuris sudaro jų didžiąją kasdieninės dietos išsaldainių, keikų pactatų ir saldžių birgalių gėrimų.

Nepataikaukite ir nebandykite užgančinti jų norus. Vaikams einant į mokyklą, neduokite centų ir neprikraukite jų kišenių saldinais, nes toks maistas yra tikri nuodai, kurie pažeidžia ir sukurveikia augančio vaiko visą kuno sistemą.

Jono J. Nieniaus Prisiminimai

Rašo A. J. VIZNIS

PASTEKE mus gaudi žinia — mirtis išrovė iš gyvųjų tarpo plunksnos artą. Jonas J. Nienius puikiai mokėjo arti ir akėti netik Pennsylvania Sweet Valley savo ukio dirvonus. Jis savo gabia plunksna arė, draskė ir akėjo ir musų lietuvišką dirvą. Jis sėjo jon kultūrinę sėklą. Jis kaupė, ravėjo ir valė pikštėles iš jam ir mums brangios lietuviškos dirvos, nekartą gal aplesdamas ir savo ukį.

Nuo pat gyvenimo, jo saulės užtekėjimo, jis rinko grūdus, kulturotojų pirmiaus pabertus. Surinkęs, jis sėjo musų lietuviškon dirvon. Jis skaitė ir rašė iki jo gyvenimo saulutė amžinai nusileido. Vakarop, tamsa uždengė Jonui akis — jis užmigo amžinui miegu.

Ilsėkis Jonai. Ilsėkis ramiai. Šalta žiema apkabino tavo suvystų kuną. Sniegas, vėjo pučiamomis bangomis palydėjo tavę į kapus. Gamta neturi krutinės ir širdies joje nėra.

Tavo, Jonai, šeima verkia. Tavo draugai liudi netekę tavęs. Daugelio musų mintys laksto įsėko tavo kapo ir pina tau garbės vainiką.

Ten, Wyoming Klony, gamta užklojus tavo kapą balta sidabrine danga.

Giedra saulutė netrukus sutarpys sniego pusnyčius ir nudengs tą naują kapą. Gamta papuos jį žalia veja ir pavasario grožio parengs viską naujai. Paukščiai, sugrįžę į Jono ukį, neberas jau jo. Jis siųs savo maldą į plačias gamtos erdves: Jonai, ilsėkis ramiai.

Rodos dar tik vakar spaudėme vienas kito dešinę praeitame SLA seime. Kalbėjome su Jonu apie rašinėjamą ir bendradarbiavimą mūsų spaudoje. Prisipažinau jam, kad ir aš rašau, kiek laikas ir spēkos man leidžia. Lyg nustebo, išgirdęs, kad aš slapivardžiauju. Nusiskundė, kad jo spēkos vysta ir ranka greitai nuilsta. Energija dar stipri, bet gyvenimas slenka vakarop ir viltys tirpsta. Pasisakė man ir kitas savo ydas. Prisipažino, kad rašinėjimas nėra visuomet saldus. Tėvynės numeris 4, 1944 metų, jis parašė "Laikraščio Bendradarbiai". Tas strigo man į mintį parašyti savo išpažintį. Tą padariau, pasiėmęs Jono J. Nieniaus drąsą. Bet rašinius greitai paseno ir šiandien guli pas mane.

Jono raštai dažnai sukelėdavo man mintis pridėti žodį-kitą prie jo minčių. Bet kliutys neleidavo. Dabar jo vieta yra tuščia. Kas ją užims?

Žvaigžde!..

Spindėk, žvaigždute, sidabruota, Aukštai, padangėj mėlyno. Tau spinduliai tik tam ir duota, Kad šviest paklydusiam tamsoj.

Neslėpki skaisčiojo veidelio Už juodo debesio, neslėpk! Nes, štai, paklydęs įsėko kelio Tad šviesią viltį jam įkvėpk.

Apleido jį visi — jis vienas, Be kelio skubinas pirmyn: Kas žingsnis rasdams klučių sienas, Bet vis pažvelgdamas aukštyn.

Erškėčiai sužeistos jo kojos, Negal iš skausmo pastovėti. Suklumpa, tai skubiai vėl stojaš Bet tylį, skundų negirdėti...

Tavim, jam tik tavim tikėjos Sakydamas: "Gal nors ji man švies". Bet... išnešios svajones vėjas, Nes jau ir tu nuo jo slepies...

P. MOCKUS.

*) Poetas Petras Mockus-Mockevičius, Lietuvos mokytojas, 1922 Kapčiamiesčio apeliokėj (Seinų apskr.) lenkų kareivių tapo nužudytas. Savo raštų globėju, dar prieš mirtį, pasiskyrė mane. Jo raštus (ne visus) atsigaubėnu į Ameriką, kad išleistų.

J. Krukonis.

SLA Reikalai ir Veikla

FRATERNALIZMO SAVAITĖ

Fraternalizmas yra viena gražiausių idėjų. Jei visi žmonės būtų tikrieji fraternalai — gyvenimas būtų mielas; nebūtų karų didžiųjų, nebūtų ir vargus kenčiančių žmonių. Fraternalai visur ir visuose atsitikimuose ištiesytą vienas kitam pagalbos ranką. Jie nušluostytą liudinio asaras. Jie papuolę alkaną. Jie priglaustą neturintį pastogės. Jie apdengę neturintį aprangalo. Žodžiu, fraternališkai gyvenant — gyvenimas būtų idealingas.

Fraternalizmas tarpe lietuvių jau ne nauja idėja. Amerikos lietuviai turi tris fraternališkas organizacijas: Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, Amerikos Lietuvių Rymo Katlikų Susivienijimą ir Amerikos Lietuvių Darbininkų Susivienijimą. Visi šie trys susivienijimai praktikuoja fraternalizmą. Visi ištiesia pagalbos ranką savo broliams ir seserims nariams. Visi stengiasi gauti kodaugiau narių. Visi jie praveda naujų narių gavimui vakus. Dėja, tačiau: dar nė vienas jų neturėjo fraternalizmo vakų — neturėjo specialiai rengiamų pramogų, kuriose būtų plačiai nušviesta fraternalizmo idėja. Svetimtaučiai, tačiau, tokius parengimus turi: jie kas metas per savaitę laiko, prakalbomis ir paskaitomis, iškelia fraternalizmo idėją tarpe tų žmonių, kurie dar nėra fraternalai. Štai, ir šiemet National Fraternal Congress of America, kurio nariu yra ir mūsų Susivienijimas, skelbia fraternalizmo savaitę, kuri tęsis nuo gegužės 20 dienos iki 26. Tuo tikslu minimos organizacijos prezidentas, Mr. Farrar Newberry, išleido sekamą proklamaciją:

A PROCLAMATION

As President of the National Fraternal Congress of America, and pursuant to direction by our Executive Committee, I hereby proclaim May 20-th to 26-th, as Fraternal Week.

It is urged that National Officers of societies holding membership in the Congress, shall communicate this fact to their local lodges and their field workers well in advance of the week named.

Local lodge officers should join with such committees as may be appointed by the State Fraternal Congress in each state, to fully promote a program which will be forthcoming from the National Fraternal Congress of America Committee on Fraternal Week.

Through united effort during the week of May 20-th to 26-th, we may bring to the favorable attention of our people the complete protective and fraternal service offered by our fraternal benefit societies.

I request that each Society have this proclamation published in its official Magazine so that all members may be fully informed.

Respectfully submitted,

FARRAR NEWBERRY,

President National Fraternal Congress of America.

O labai gerai būtų, kad šia proga, jei ir ne visą savaitę, tai bent pramoga-kita surengtų ir mūsų Susivienijimo apskrčiai ar didesnės kuopos. Ypač apskrčiai. Tuo tikslu būtų galima surengti prakalbas, paskaitas ar šiaip kokią nors pramogą. Tuo tikslu, kur aplinkybės ir įteigios leidžia, būtų galima surengti paskaitas per lietuvišką radio, ir tuo būdu pasiekti plačias lietuvių minias, kurios dar nėra apsiapinę su fraternalizmo idėja.

Todėl mes ir paraginame: jei kur yra galimybių — surengkite bent kokią pramogą tarpe gegužės 20 ir 26 dd. fraternalizmo idėjos išaukštinimui. Naudos bus kaip pačiam Susivienijimui, taip ir jo apskrčiams bei kuopoms. Nemažesnės naudos bus ir tiems mūsų broliams ir seserims, kurie ir kurios dar nepriklauso prie mūsų Susivienijimo.

SLA Pirmo Apskrčio Suvažiavimas

Šiuo pranešu, kad SLA pirmo apskričio kuopų suvažiavimas įvyks kovo 25 d., P. Vasario salėje, Frackville, Pa. Prasišės 1 val. popiet.

Meldžiū visų SLA kuopų, gyvuojančių SLA pirmo apskričio ribose, išrinkti atstikamą skaičių delegatų, įteikti jiems mandatus ir prisijusti

į čia minimą mūsų apskričio suvažiavimą.

SLA kuopų išrinktus delegatus prašau atvykti laiku, nes turime nemažą reikalą svarstyti, todėl norime suvažiavimą pradėti pirmą valandą.

Marė Pasukevičienė, SLA pirmo apskr. sekr.

SLA. KUOPŲ VEIKLA

East Chicago, Ind.

(Indiana Harbor)

Keli Žodžiai iš Musų Užmiršto Kampelio

Priežodis sako: "Geriau vėliau, negu niekada". Taigi, SLA 185 kuopa dar vis gyvuoja, nors ir nieko apie jos veiklą SLA organe Tėvynėje jau senai nerašoma.

Gruodžio 6 d., 1944 m., įvyko šios kuopos priešmetinis susirinkimas, kuriame dalyvavo gerokas narių skaičius. Susirinkimą atidarė ir vedė

vice pirm., Ig. Kolas. Musų kuopos pirmininku buvo a. a. Tamas Meškauskas. Keli žodžiai apie velionį A. a. T. Meškauskas SLA 185 kuopoje pirmininkavo nuo 1941 m. Pirmo per keturis metus buvo vice pirmininku. Velionis buvo gana darbštus narys kaip del SLA 185 kuopos, taip ir del viso mūsų Susivienijimo. Niekad neatsisakydavo bent nuo kokio darbo: kur tik buvo bent koks parengimas — visuomet buvo to parengimo p. mininku. Buvo tokie laikai, kai mūsų kuopos ižde nebuvo nė cento, bet

kuomet a. a. Meškauskas apleidė šį pasaulį — mūsų kuopoje paliko net \$500. SLA 185 kuopa reiškia gilią užuojautą velionio T. Meškausko šeimai ir giminei, o velionui lai buna lengva šios šalies laisvoji žemelė. Mes, visi SLA 185 kuopos nariai, tavęs Tamai liudime.

Dabar turime darbštų veiklą, tai mūsų kuopos pirmininką Igną Kolą ir mes veiksime, kaip veikė ir toliau, nes brolis Ig. Kola yra darbštus lietuvis. Jis gali pasigirti ir savo šeimyna: du sūnus yra Suv. Valstijų kariuomenėje — Petras Kola yra U. S. A. A. F. kapitonas, kuris kariavo su japonais jau net per du metus. Antras sūnus, Jonas Kola, yra liutenantas.

Prie mūsų darbštus pirmininko turime išrinkę ir kitus darbščius kuopos pareigūnus. Vice pirm. Pranas Jutkus, kuris per daug metų stovėjo priešaky, užimdamas vienokį ar kitokį urėdą. Musų finansų sekr., A. Justine, visada darbuojasi. Ji taipgi yra verta pagyrimo moteris. O kadangi dabar vietinės SLA kuopos susivieniję į vieną, tai tikimės nemažą pasidaruoti ir gauti naujų narių. Pagyvensime, pamatysime.

P. S. Rimokas,

SLA 185 kp. užr. sekr.

Hamilton, N. Y.

A. a. Juozas Laukaitis, SLA 215 Kuopos Narys

Vasario 3 d., po sunkios ligos, iš gyvyčių tarpo pasitraukė a. a. Juozas Laukaitis.

Velionis buvo gero būdo ir su visais gražiai sugyveno. Prie SLA prisirašė sausio 11 d., 1914 metais, ir per tą laiką visada buvo gerame stovy. Per 13 metų ėjo vice pirmininko pareigas iki mirties. Iškilmingai palaidotas vasario 6 dieną su bažnytinėmis apogomis katalikų kapinėse, West Winfield, N. Y.

Nuliudime velionis paliko keturis sūnus (du vedę), tris dukteris (vedę) ir dešimt anukų ir SLA 215 kuopos narius.

Šioje liudėsio valandoje reiškiamę gilią užuojautą velionio šeimai, o a. a. Laukaitiui lai buna lengva šios šalies pilka žemelė.

Jurgis Salna.

Washington, Pa.

Žuvo SLA Narys, A. Tamošiūnas

SLA 258 kuopos narys, Antanas Tamošiūnas, per daug metų dirbo ukiu darbus pas įvairių tautų ukininkus, jų tarpe ir lietuvių. Jis buvo plačiai šioje apieilinkėje ukininkų pažįstamas, kaipio ištikimas ir teisingas žmogus. Bet šių metų vasario 3 d. jis rastos persišovęs per krutinę medžioklės šautuvu. Šautuvą rastas tarpe jo kėjų. Jo kūną rado velionio švogeris. Kaimynai a. a. Tamošiūno nematė nuo sausio 25 dienos iki vasario 3 dienos. Tai ir buvo savininkas, pas kurį jis dirbo, jo nematė per devynias dienas.

Del kokios priežasties a. a. Tamošiūnas nusišovė — niekas nežino. Prieš savo gyvenimo pabaigą, velionis dirbo pas Louis Cohen, žydų tautos pasiturintį dviejų ukių ir dviejų valgomų daiktų krautuvių savininką. Vienamė tų ukių dirbo keli darbininkai, o antrame buvo nuvežtas tik vienas a. a. Tamošiūnas prižiūrėjimui nuosavybės.

Lai jam buna lengva šios šalies šaltoji žemelė.

M. Yanavičienė.

P. S. — Jei rastųsi a. a. A.

Tamošiūno giminių ir jei jie norėtų daugiau apie jį žinių — malonėkite kreiptis pas mane šiuo adresu: M. Yanavičienė, 40 McAdam Avenue, Washington, Pa.

Bridgeport, Conn.

SLA 51 Kp. Fin. Sekretoriaus Raportas Už 1944 Metus

Nariai sumokėjo
duoklių \$329.36
Centran pasiusta 796.84

Kuopos ižde lieka \$32.52
Kuopos ižde iš 1943 metų 25.73

Viso kuopai liko \$58.25
Išmokėta kuopos reikaluose:

Fin. sekretoriaus alga ir išlaidos \$16.00
Išdinko alga ir išlaidos 6.00
Salės renda del susirinkimų 12.00
Mirusiai narei P. Gražulienei vainikas 5.00

Viso išmokėta kuopos reikalams \$30.00
Kuopos ižde randasi su sausio 1, 1945 m. \$19.25
Banke 40.56

Visas kuopos turtas \$59.81
1 kuopos narys numirė, 2 nariai persikėlė iš kitos kuopos, 1 narys tarnauja S. V.

laivyne. Geram stovy yra 59. Centras kuopos nariams išmokėjo:

Vieną pomirtinę \$150.00
Dviems ligoniams pašalpos 162.50

Viso Centras išmokėjo \$312.50

Del kokių tai aplinkybių, susidariusių gal iš priežasties karo, kuopa jokiam viešame judėjime praėjais metais nepasirodė, kaip tai parengimais ar tam panašiais veikimais. Bet keičiantis abelnam judėjimui tikimės, kad ir mūsų kuopoje gyvumas pasireikės.

August A. Sapięga,

SLA 51 kuopos sekr.

Grand Rapids, Mich.

Pritaik. SLA 371 Kuopos Sumanymui

SLA 60 kuopos susirinkime, įvykusiame vasario 2 d., be kita ko, svarstyta ir SLA kuopų finansų sekretorių reikalas. Platokai išdiskusavus, visi susirinkime dalyvavę nariai pritarė SLA 371 kuopos sumanymui ir kad SLA Pildomai Taryba turėtų tą sumanyą gyvenimui įvykdyti net nelaukdamą seimo. Jei taip būtų pasielgta, tai tuomet net būtų taip sunku gauti ir finansų sekretorius kuopose.

S. Naudžius.

Amerikos Lietuvių Tarybos Posėdžio Washingtone Priimtas Pareiškimas

Vasario 15, 16 ir 17 dienomis, Washington, D. C., viešbuty. Twenty-Four Hundred, įvykusiame ALT valdybos posėdyje, po išsamų Lietuvos tarptautinę poziciją liečiančių diskusijų, vienbalsiai priimta sekančio turinio pareiškimas:

The Lithuanian American Council, a coalition committee coordinating the activities of the overwhelming majority of Americans of Lithuanian descent, comprising the largest democratic groups and fraternal orders, held executive sessions at Hotel Twenty-Four Hundred in Washington, D. C. and wishes to bring to the attention of the American people its views on the post-war settlement.

It is natural that American citizens represented by this Council have a special interest in the fate and future of the land of their ancestors.

The independent Republics of Lithuania, Latvia and Estonia have lived in peace and friendship with their neighbors, the Soviet Union, and in a series of treaties from 1920 to 1939 Soviet Russia had solemnly obligated itself to respect their national sovereignty, and non-interference in internal affairs.

When the Nazis were pressing on Paris, the Soviet Union took advantage of international confusion and violated its treaty pledges by occupying the Baltic States and introducing by force of arms a communist regime.

The Lithuanian American Council followed with much satisfaction the progress of the Red Army campaign in pushing the common foe—Germany—from the enemy-occupied territories, but at the same time it followed with dismay the complete annihilation of every vestige of democracy when the Soviet authorities re-introduced by sheer force the totalitarian communist system in the Baltic States.

The Lithuanian American Council believes that the Government of the United States continues to adhere to the policy expressed by the Department of State on July

We re-state our stand for a free and independent Lithuania and request the Government of the United States to render all assistance in achieving the aforesaid end. We further request the Government to exercise its every effort in alleviating the sufferings and hardship of the Lithuanian people by rendering all material aid and assistance through the established relief agencies.

Žmogaus Teisė Dirbti

Dr. Margaret Mead

Seni amerikiečiai ir naujai atvykusieji amerikiečiai gali čia padėti išvystyti tokius gabumus, kurie bus naudingi visam pasauliui vartodami ik pilniausio laipsnio ypatingus amerikoniškus išradimus.

"Job" reiškia darbą. Bet pats žodis "job" yra amerikoniškas žodis, taip kad daug svetimtaučių tą žodį angliškai visai nesistengdami ji išversti kitoje kalboje. Tas žodis reiškia naują gyvenimo būdą visiems žmonėms, kurių protėviai gyveno kitose šalyse, kur žmonės buvo priristi prie užsiėmimo, kartais draudžiamai praktikuoti kitą. Jis išlaisvino žmones nuo savo kilmės, savo kalbos, tėvų užsiėmimų, savo tikėjimo arba rasės uždėtų užrubežavimų.

Žmogus Amerikoje, nepaisant kur gyvena, iš kur paėjo, kada užaugo, randa sau darbą. Tėvas neveda pas viršininką savo krautuvės, ir dėdė nepristato jį prie darbo savo krautuvėje. Amerikoje visi patys sau randa darbą ir visi turi progą dirbti.

Pradžioje, Amerikoje nebuvo nustatytos draugijos arba industrijų, kuriose vienos rūšies darbininkai dirbo šimtmečiais. Čia žmogus pripranta prie visko dirbti. Naujame pasaulyje jis yra paprastas darbininkas, ukininkas, pirklys, jis gamina visus savo įrankius. Ir taip išvystė idėja, kad žmogus gali viską atlikti.

Žmonės nebuvo išlavinti vienam užsiėmimui, bet prisiruošė "laikyti darbą". Kiek kartų girdėjome: "Kaip Vincas?" Atsakymas: "Jis turi gerą darbą — uždirba \$30 per savaitę. New Jersey mieste dirba". Niekas neklausia, kokį darbą Vincas dirba. Užtenka kad "jis dirba".

Amerikos Spauda Apie Lietuvos Nepriklausomybę

Pareiškimas Del Lietuvos Laisvės Amerikos Kongrese

Washington, D. C., vasario 15 d. (AP). — Atsišaukime del atnaujinimo Lietuvos nepriklausomybės kongreso atstovs Flood (D., Pa.) šandien pareiškė kongresui, kad ta mažą Baltiko tautą turi teisę į atskiros valstybės sąstatą, prisilaikant Atlanto Čarterio principu.

Okupuota Rusijos 1940 metais, Vokietijos 1941 m., kuomet Hitleris pradėjo karą prieš sovietus, ir dabar vėl Rusijos, Lietuvos nepriklausomybės apvaikščiojimas rytoj "nebus švenčiamas Lietuvoje", kongresmanas Flood pareiškė savo kalboje Amerikos kongresui.

Jis priminė, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę 1918 metais; "parodydama stebėtiną tautinį gaivumą".

"Šiais 1945 metais", atstovs Flood pareiškė, "ten nėra laisvos Lietuvos, nei ten galės būti, jei Atlanto Čarterio idealai nebus pastatyti veiksmen."

(Is Chicago Tribune, Feb. 16, 1945.)

Detroit Times, vasario 16 d., tilpo lietuvių pareiškimas del Jaltos konferencijos sprendimų, rašo:

"Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirmininko P. J. Zurio lankymosi Detrote proga, įvyko minėtos sąjungos valdybos narių susirinkimas,

vernment to exercise its every effort in alleviating the sufferings and hardship of the Lithuanian people by rendering all material aid and assistance through the established relief agencies.

Tas nusistatymas kaslink darbo yra svarbus nusistatymas, nes tikra amerikoniška idėja, kad vyras yra vyras, nepaisant jo darbo.

Amerikoniška idėja yra, kad kiekvienas asmuo turi teisę prie tokio darbo, kurį ji arba jis gali dirbti, nepaisant tikėjimo arba spalvos, lyties arba tautybės. Tikra amerikoniška idėja, nors ir nevisada taip buna. Daug senų amerikiečių niekad neužmiršta žmogaus užsiėmimo, kliasės arba tautybės. Tas nepagirtina.

Yra natūralu, del specialių aplinkybių savo šalyse, kad žmonės vienos tautos įstojo į darbą, kurį pažino namie: jie buvo ukininkai, langų valytojai, artojai, kriaučiai ir pan. ir vėliau, kada jie parsitraukė gimines ir draugus ir jiems parupino panašius darbus. Bet ne geras daiktas, kada tautinės grupės surištos su ypatingais darbais. Sakykime, kad kriaučių vaikai tampa kriaučiais — ar tinkami tam darbui ar tik turi palinkimą tam darbui. Kiti žmonės nenori, kad vaikai taptų kriaučiais, nors tie vaikai ir turi palinkimą tam darbui. Abieji vaikai nukendia, nes jie nepasirenka darbą laisvai. Sujungti bent kurį darbą su bent kuria grupe, rasine, religine arba tautine, sunaikina Amerikos laisvės idėją. Žmonės žiuri į kitus darbus su panika. Net ir į kitus žmones su panika.

Mes neduodame progos žmonėms visų rasių ir tikėjimų gauti tokį darbą, kokį jie patys nori dirbti. Kodėl vadinti bent kurį darbą "balto žmogaus darbu", "juodo žmogaus darbu", "protestono darbu" arba "svetimšalio darbu". Taip pats darbas susiaurintas.

Amerikos Spauda Apie Lietuvos Nepriklausomybę

Pareiškimas Del Lietuvos Laisvės Amerikos Kongrese

"Sąjungos direktoriai, kuri turi apie 14,000 narių paskelbė reikalavimą, kad Lietuva dalyvautų Suvienytų Tautų suvažiavimuose ir pageidavo, kad būtų žmoniškai elgtasi su įkalintais lietuviais, kurie priverstinai buvo vokiečių mobilizuoti į kariuomenę. Rusai įkalintami, kad jie su sumintais lietuviais elgtasi kaip su "priešais".

"P. J. Zurio pareiškė, kad buvo priimtas memorandumas, kuris bus pasiųstas pareigūnams state departamentui, pasmerkiant sovietų elgimąsi okupuotoje Lietuvoje ir kritika Jaltos konferencijai už nieko neminėjimą apie Baltiko tautas.

Memorandumas dalinai skamba sekančiai:

"Nutylėjimas (Jaltos) konferencijos pardo sutikimą palikti Pabaltijo tautas nuolatinei sovietų okupacijoje. Komunistų apėtitas nebus pasotintu su tik Pabaltijo valstybėmis.

"Teisėtumas ir moralė nuslo savo reikšmės, jei jie liks iškraipyti ir išdaryti... jei mes paaukosime mažas tautas šiandien, tai didelės tautos turės būti paaukotos ryt. "Sovietai sulaužė savo sutartį su Lietuva, užgrobė jų žemę, deportavo tukstančius nelaisvėn, ir daugeli jų likvidavo". J. K.

Lietuva Bus Laisva ir Nepriklausoma

ADV. F. J. BAGOČIAUS KALBA,

Pasakyta 27 Metų Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimo Proga, Vasario 11 d., 1945 m., So. Boston, Mass.

Gerbiamas Pirmininke, Svečiai, Kalbėtojai ir Dalyviai: Šiandien mes apvairščiame 27 metų sukaktį nuo 16 dienos vasario, 1918 metų, kada Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta. Tą mūsų tautos šventę mes minime nuiludime ir gallesio nuotaikoje, nes Lietuva dabar yra karo sukury ir svetimos armijos ir valdžios žinioje.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo laiką mūsų tėvų žemė ir tauta tebebuvo vokiečių armijos ir valdžios pavergta, ir Lietuvos tuolaikinė valdžia turėjo grumtis su nuožmiu istoriniu mūsų tautos priešu ir šalį tvarkyti labai neprielankiose aplinkybėse, net iki gegužio 15 dienai, kada susirinko Steigiamasis Seimas, kuris užgėrė Lietuvos konstituciją ir sutvarkė valstybės administrativinį aparatą. Nuo to laiko prasidėjo normalios nepriklausomos Lietuvos gyvenimas.

Pilna nepriklausomybė Lietuva džiaugėsi tikrai per 20 metų, nes birželio 15, 1940 metais Lietuvą užėmė Sovietų Sąjungos kariuomenė. Lietuvos valdžia — kokia tada buvo — buvo priversta pasitraukti ir Lietuvai buvo paskirtas prezidentas ir ministrai Maskvos nužiūrėti ir jai ištikimi žmonės. Lietuvos nepriklausomybės tuo laikinai panaikinimas buvo po priedanga, kad 190 milijonų gyventojų turinti Sovietų Sąjunga bijojo, kad 2½ milijonų gyventojų Lietuva neužpultų jos: buk tas buvę reikalinga "apsaugoti" Sovietų šalį.

Per tuos 20 metų savistovybės, Lietuva turėjo prisikelti ir atsistatyti iš Pirmojo Pasaulinio Karo padarytų griuvėsių ir žmonių apipilėsi. Laikai buvo sunkūs, aplinkybės skaudžios, ir jei Lietuva per tą laiką padarė didelę pažangą šalies sutvarkymui ir kultūros, finansų ir abiejų žmonių ekonominio gyvenimo pagerinimui, tai iš dalies tik dėl Amerikos lietuviai, pirkdami Laisvės Bonus, rinkdami viešas aukas ir asmeniškai siųsdami pinigų savo giminiams, Lietuvai suteikė daug milijonų dolerių pagelbos.

Tiesa, mums, Amerikos lietuviams, jau pripratusiems prie pilnos demokratinės tvarkos, įvertinantiems tikėjimo, spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvės bei asmens neliečiamybę, atrodo, kad Lietuvoje yra daug negero, nereikalingų suvaržymų ir liaudies teisų paneigimų, nemažiau kaip ir nesugebėjimas prašalinti aiškų vargą, skurdą ir nekurių asmenų besotiską grobiškumą. Vienok verta rimtai prisiminti, kad nekuriuose milžiniškose Lietuvos kaiminų šalyse tas viskas buvo daug blogiau! Štai demokratinė Anglija, kurios gyventojai džiaugiasi savo laisvėmis nuo paskelbimo Magna Carta 1215 metais, ir net mūsų Amerika (Suvienytos Valstijos) turėdama per šimtus pusantro šimto metų visišką nepriklausomybę ir laisvę — ir jos nėra liuosos nuo žmonių trukumų, negerumų, ir toli nėra taip tobulos, kaip idealistai kad geistų matyti.

Šiandien Lietuva perk gyvena trečią svetimųjų okupaciją: pirmiausia Sovietų Sąjunga, paskiau Hitlerio gaujos, ir dabar vėl Sovietų Sąjungos galybė viešpatauja mūsų Lietuvoje. Aišku, kad ten yra didelis skurdas, badas ir žmonių gyvybė yra laikoma menkniekiu.

Tikras dabartinis Lietuvos gyventojų likimas mums nėra žinomas, nes kaip kiekvieno karo laiku, taip ir dabar, savos rūšies propaganda skleidžia žinias, kurios nevisada atitinka tikrąybę. Štai Sovietų šaltiniai praneša, kad vokiečiai yra išžudę Lietuvoje net 465,000 gyventojų (tai penkta dalis Lietuvos žmonių!), o vokiečių žinios praneša, kad bolševikai išskerdę apie pusę milijono. Jei abidvi žinios teisingos, ir mums tikrai žinant, kad daug tukstančių iš Lietuvos buvo ištremti į aziatiskus Sovietų kraštus ir kiti tukstančiai išgabenti į priverstinę darbų vergiją Vokietijoje, tai dabar Lietuvoje vargu liko gyvais ir laisvais bent pusė gyventojų.

Minėdami Lietuvos kadir trumpą šių istorijos laikų nepriklausomybę, mums visiems, kurie turėjome ir turime su Lietuva ir jos gyventojais bent kokius ryšius, rūpi — kokios ateities, pasibaigus karui, Lietuvai mes galime tikėtis?

Greit po Lietuvos pavergimo, būtent spalio 15, 1940 m., Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Rooseveltą, nusiskųdami Lietuvos tuolaikinę padėtį. Delegacijos sąstatas buvo beveik iš tų pačių asmenų, kurie dabar sudaro Amerikos lietuvių Tarybą, būtent: Leonardas Šimutis, ALRKs prezidentas ir Draugo redaktorius; dr. Pius Grigaitis, senas lietuvių tautos veikėjas ir dabartinis Naujienų redaktorius; Mikas Vaidyla, žinomas veikėjas ir Sandaros redaktorius; Juozas B. Laučka, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas ir tada Amerikos redaktorius; Petras L. Pivornas, Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas; kun. J. Svagždyš, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas (dabar jis pakeistas Taryboje ir jo vietą užima kun. Juras), ir aš, kaip Susivienijimo lietuvių Amerikoje prezidentas (dabar mano vietoje Taryboje veikia adv. Laukaitis). Iš klausęs delegaciją prezidentas, viešai pareiškė:

"Jūs savo deklaracijoje, kurią man čia pridavėte sakote, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Tai klaida. Lietuva nepriklausomybės neprarado, tik jos nepriklausomybė yra laikinai suspenduota".

Kaip žinome, Suvienytos Valstijos pripažino Lietuvos nepriklausomybę liepos 28, 1922. Sovietų armijai užėmus Lietuvą, Sumner Welles, tada Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriaus pareigas einantis (Acting Secretary of State) štai kaip Amerikos valdžios nusistatymą pareiškė liepos 23, 1940:

"During these past few days, the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of the three small Baltic Republics — Estonia, Latvia and Lithuania — were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors have been rapidly drawing to their conclusion..."

"The policy of this government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities, no matter whether they are carried on by the use of force or by the threat of force. They are likewise opposed by any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak."

Po užgrobimui Lietuvos iki pastarųjų dienų, daug mūsų

žinomas, nes kaip kiekvieno karo laiku, taip ir dabar, savos rūšies propaganda skleidžia žinias, kurios nevisada atitinka tikrąybę. Štai Sovietų šaltiniai praneša, kad vokiečiai yra išžudę Lietuvoje net 465,000 gyventojų (tai penkta dalis Lietuvos žmonių!), o vokiečių žinios praneša, kad bolševikai išskerdę apie pusę milijono. Jei abidvi žinios teisingos, ir mums tikrai žinant, kad daug tukstančių iš Lietuvos buvo ištremti į aziatiskus Sovietų kraštus ir kiti tukstančiai išgabenti į priverstinę darbų vergiją Vokietijoje, tai dabar Lietuvoje vargu liko gyvais ir laisvais bent pusė gyventojų.

Minėdami Lietuvos kadir trumpą šių istorijos laikų nepriklausomybę, mums visiems, kurie turėjome ir turime su Lietuva ir jos gyventojais bent kokius ryšius, rūpi — kokios ateities, pasibaigus karui, Lietuvai mes galime tikėtis?

Greit po Lietuvos pavergimo, būtent spalio 15, 1940 m., Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Rooseveltą, nusiskųdami Lietuvos tuolaikinę padėtį. Delegacijos sąstatas buvo beveik iš tų pačių asmenų, kurie dabar sudaro Amerikos lietuvių Tarybą, būtent: Leonardas Šimutis, ALRKs prezidentas ir Draugo redaktorius; dr. Pius Grigaitis, senas lietuvių tautos veikėjas ir dabartinis Naujienų redaktorius; Mikas Vaidyla, žinomas veikėjas ir Sandaros redaktorius; Juozas B. Laučka, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas ir tada Amerikos redaktorius; Petras L. Pivornas, Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas; kun. J. Svagždyš, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas (dabar jis pakeistas Taryboje ir jo vietą užima kun. Juras), ir aš, kaip Susivienijimo lietuvių Amerikoje prezidentas (dabar mano vietoje Taryboje veikia adv. Laukaitis). Iš klausęs delegaciją prezidentas, viešai pareiškė:

"Jūs savo deklaracijoje, kurią man čia pridavėte sakote, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Tai klaida. Lietuva nepriklausomybės neprarado, tik jos nepriklausomybė yra laikinai suspenduota".

Kaip žinome, Suvienytos Valstijos pripažino Lietuvos nepriklausomybę liepos 28, 1922. Sovietų armijai užėmus Lietuvą, Sumner Welles, tada Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriaus pareigas einantis (Acting Secretary of State) štai kaip Amerikos valdžios nusistatymą pareiškė liepos 23, 1940:

"During these past few days, the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of the three small Baltic Republics — Estonia, Latvia and Lithuania — were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors have been rapidly drawing to their conclusion..."

"The policy of this government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities, no matter whether they are carried on by the use of force or by the threat of force. They are likewise opposed by any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak."

Po užgrobimui Lietuvos iki pastarųjų dienų, daug mūsų

žinomas, nes kaip kiekvieno karo laiku, taip ir dabar, savos rūšies propaganda skleidžia žinias, kurios nevisada atitinka tikrąybę. Štai Sovietų šaltiniai praneša, kad vokiečiai yra išžudę Lietuvoje net 465,000 gyventojų (tai penkta dalis Lietuvos žmonių!), o vokiečių žinios praneša, kad bolševikai išskerdę apie pusę milijono. Jei abidvi žinios teisingos, ir mums tikrai žinant, kad daug tukstančių iš Lietuvos buvo ištremti į aziatiskus Sovietų kraštus ir kiti tukstančiai išgabenti į priverstinę darbų vergiją Vokietijoje, tai dabar Lietuvoje vargu liko gyvais ir laisvais bent pusė gyventojų.

Minėdami Lietuvos kadir trumpą šių istorijos laikų nepriklausomybę, mums visiems, kurie turėjome ir turime su Lietuva ir jos gyventojais bent kokius ryšius, rūpi — kokios ateities, pasibaigus karui, Lietuvai mes galime tikėtis?

Greit po Lietuvos pavergimo, būtent spalio 15, 1940 m., Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Rooseveltą, nusiskųdami Lietuvos tuolaikinę padėtį. Delegacijos sąstatas buvo beveik iš tų pačių asmenų, kurie dabar sudaro Amerikos lietuvių Tarybą, būtent: Leonardas Šimutis, ALRKs prezidentas ir Draugo redaktorius; dr. Pius Grigaitis, senas lietuvių tautos veikėjas ir dabartinis Naujienų redaktorius; Mikas Vaidyla, žinomas veikėjas ir Sandaros redaktorius; Juozas B. Laučka, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas ir tada Amerikos redaktorius; Petras L. Pivornas, Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas; kun. J. Svagždyš, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas (dabar jis pakeistas Taryboje ir jo vietą užima kun. Juras), ir aš, kaip Susivienijimo lietuvių Amerikoje prezidentas (dabar mano vietoje Taryboje veikia adv. Laukaitis). Iš klausęs delegaciją prezidentas, viešai pareiškė:

"Jūs savo deklaracijoje, kurią man čia pridavėte sakote, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Tai klaida. Lietuva nepriklausomybės neprarado, tik jos nepriklausomybė yra laikinai suspenduota".

Kaip žinome, Suvienytos Valstijos pripažino Lietuvos nepriklausomybę liepos 28, 1922. Sovietų armijai užėmus Lietuvą, Sumner Welles, tada Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriaus pareigas einantis (Acting Secretary of State) štai kaip Amerikos valdžios nusistatymą pareiškė liepos 23, 1940:

"During these past few days, the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of the three small Baltic Republics — Estonia, Latvia and Lithuania — were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors have been rapidly drawing to their conclusion..."

"The policy of this government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities, no matter whether they are carried on by the use of force or by the threat of force. They are likewise opposed by any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak."

Po užgrobimui Lietuvos iki pastarųjų dienų, daug mūsų

žinomas, nes kaip kiekvieno karo laiku, taip ir dabar, savos rūšies propaganda skleidžia žinias, kurios nevisada atitinka tikrąybę. Štai Sovietų šaltiniai praneša, kad vokiečiai yra išžudę Lietuvoje net 465,000 gyventojų (tai penkta dalis Lietuvos žmonių!), o vokiečių žinios praneša, kad bolševikai išskerdę apie pusę milijono. Jei abidvi žinios teisingos, ir mums tikrai žinant, kad daug tukstančių iš Lietuvos buvo ištremti į aziatiskus Sovietų kraštus ir kiti tukstančiai išgabenti į priverstinę darbų vergiją Vokietijoje, tai dabar Lietuvoje vargu liko gyvais ir laisvais bent pusė gyventojų.

Minėdami Lietuvos kadir trumpą šių istorijos laikų nepriklausomybę, mums visiems, kurie turėjome ir turime su Lietuva ir jos gyventojais bent kokius ryšius, rūpi — kokios ateities, pasibaigus karui, Lietuvai mes galime tikėtis?

Greit po Lietuvos pavergimo, būtent spalio 15, 1940 m., Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Rooseveltą, nusiskųdami Lietuvos tuolaikinę padėtį. Delegacijos sąstatas buvo beveik iš tų pačių asmenų, kurie dabar sudaro Amerikos lietuvių Tarybą, būtent: Leonardas Šimutis, ALRKs prezidentas ir Draugo redaktorius; dr. Pius Grigaitis, senas lietuvių tautos veikėjas ir dabartinis Naujienų redaktorius; Mikas Vaidyla, žinomas veikėjas ir Sandaros redaktorius; Juozas B. Laučka, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas ir tada Amerikos redaktorius; Petras L. Pivornas, Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas; kun. J. Svagždyš, Amerikos lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas (dabar jis pakeistas Taryboje ir jo vietą užima kun. Juras), ir aš, kaip Susivienijimo lietuvių Amerikoje prezidentas (dabar mano vietoje Taryboje veikia adv. Laukaitis). Iš klausęs delegaciją prezidentas, viešai pareiškė:

"Jūs savo deklaracijoje, kurią man čia pridavėte sakote, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Tai klaida. Lietuva nepriklausomybės neprarado, tik jos nepriklausomybė yra laikinai suspenduota".

Kaip žinome, Suvienytos Valstijos pripažino Lietuvos nepriklausomybę liepos 28, 1922. Sovietų armijai užėmus Lietuvą, Sumner Welles, tada Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriaus pareigas einantis (Acting Secretary of State) štai kaip Amerikos valdžios nusistatymą pareiškė liepos 23, 1940:

"During these past few days, the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of the three small Baltic Republics — Estonia, Latvia and Lithuania — were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors have been rapidly drawing to their conclusion..."

"The policy of this government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities, no matter whether they are carried on by the use of force or by the threat of force. They are likewise opposed by any form of intervention on the part of one state, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak."

Po užgrobimui Lietuvos iki pastarųjų dienų, daug mūsų

SLA Gražiausioji Pažiba — SLA 370 Kp. Šokėjų Grupė

Tai SLA 370 jaunuolių kuopos, Philadelphia, Pa., gražiosios sesutės mergužėlės, susiorganizavę į šokėjų grupę, kuriai vadovauja Lillian Stilonaitė-Antanavičienė. Ši grupė jau ne kartą gražiai pasirodė, pasokdama lietuviškus šokius netik lietuvių, bet ir svetimtaučių parengimuose. Paskutiniu laiku ji šoko Pennsylvania universiteto svarbiame rengime. Vasario 11 dieną gražiai-ispudingai susirinkusius palinksmo Lietuvos nepriklausomybės minėjimo parengime New Yorke. — Grupės sąstatas (skaitant iš kairės į dešinę): pirmoje eilėje — Lillian Stilonaitė-Antanavičienė — vedėja, Ellen Slivynas — pirmininkė, Alice Kurkas — pianistė; šokėjos — Isabel Beniužis, Connie Beniužis, Leonora Deksnis, Adelė Jotautas, Mary Skiotis; antroje eilėje — Connie Zvigaitis, Eva Zvigaitis, Annela Maturas, Bonnie Dapsis, Helen Bielskis, Helen Lipčius, Stella Lipčius.

Amerikos senatorių, kongresmanų, gubernatorių ir kitų aukštų valdininkų, nedviprasmiškai pasmerkė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių pavergimą, ir prisžadėjo remti jų pavergtų tautų kovą už laisvę. Turime įsidėmėti, kad tokie valstybės vyrai nedaro viešo pareiškimų pasauliui nepagalvoje ir nesiskaitydami su savo žodžiais.

Visi žino, kad 1920 metais Sovietų valdžia pripažino Lietuvai nepriklausomą, suverenią tautą. Tai buvo du metu anksčiau, kai Amerika ir kitos šalys pripažino Lietuvos laisvę "de jure". Lietuvos nepriklausomybė buvo Sovietų valdžios aiškiai užakcentuota 1936 metais, kada Lietuva ir Sovietų Sąjunga pasirašė draugingumo, nepuolimo ir bendros pagalbos sutartį. Tas pat buvo padaryta 1939 metais, kada Sovietų valdžia matomai numatyta, kad karas su Hitlerio Vokietija yra neišvengiamas, privertė Lietuvą užleisti nekurius vietas Lietuvoje, kur galėtų lietuvių kariuomenė įsitaisyti. Ir kada apie tai pasklydo tarp kitų tautų ir pasigirdo Sovietų valdžios smerkimas, buv Sovietai nori užimti mažoms tautoms savo ekonominę ir politinę sistemą, Sovietų Sąjunga užsiėmė imperijos subręjo. Babilonija, Assyria, Persija, Romos imperija — kur jos dabar yra? Ar yra liks nors žymės imperijų subudavotų Atilos, Kengis Khano, Tamerlano, Alexandro Makedonietio, Maurų, Ferdinando ir Izabelos, Habsburgų, Honezollernų, Romanovų, Abdul Hamido, na ir paskiausių laikų Hitlerio? Imperijų budavotojai žino, kad jų tvariniai nėra amžini, bet tikslai laikini. 40 milijonų ukrainų, 12 milijonų baltgudžių (bielorusų) nemažiau kaip keli milijonai lietuvių, latvių, estų ir kitų nenori būti suguldyti vienoje politinėje lovoje su armėnais, gruziniais, totoriais, kirgyzais, kazakais, turkmėnais, uzbekais ir kitais mongolais, kaip šie kad nenori būti kadir, daleiskime, prieteliškoje globoje Maskvos ar bendroje šeimijoje su lietuviiais, ukrainiečiais ir kitais, kadir savo rasės kaimynais. Visi žmonės ir visos tautos bendrai trokšta savistovybės, laisvės ir ramaus sandarbininkavimo su kaimynais.

O ką mes, Amerikos lietuviai, galime daryti šiuose laikuose, pagelbėjimui saviškių

Roosevelto, Churchillo ir Stalino. Neabejotina, kad tame pasitarime bus nustatyti bendri principai mažųjų tautų klausimuose ir neabejotina, kad Rooseveltas stovės už jo paties ir Amerikos valdžios paskelbtus principus, kurie buvo atthartoti Atlanto Cartery: nepriklausomybė ir visų tautų — didelių ir mažų — gyventojų laisvas apsisprendimas, kokios valdžios diduma pageidauja. Tame yra ir mūsų lietuvių viltis, kad po karo bus laisva, nepriklausoma Lietuva, su tokios valdžios forma, kokios pageidauja diduma Lietuvos gyventojų.

O jei ne, jei Lietuva pasiliksi prikerpta kadir prieš didžios aiškiai užakcentuota 1936 metais, kada Lietuva ir Sovietų Sąjunga pasirašė draugingumo, nepuolimo ir bendros pagalbos sutartį. Tas pat buvo padaryta 1939 metais, kada Sovietų valdžia matomai numatyta, kad karas su Hitlerio Vokietija yra neišvengiamas, privertė Lietuvą užleisti nekurius vietas Lietuvoje, kur galėtų lietuvių kariuomenė įsitaisyti. Ir kada apie tai pasklydo tarp kitų tautų ir pasigirdo Sovietų valdžios smerkimas, buv Sovietai nori užimti mažoms tautoms savo ekonominę ir politinę sistemą, Sovietų Sąjunga užsiėmė imperijos subręjo. Babilonija, Assyria, Persija, Romos imperija — kur jos dabar yra? Ar yra liks nors žymės imperijų subudavotų Atilos, Kengis Khano, Tamerlano, Alexandro Makedonietio, Maurų, Ferdinando ir Izabelos, Habsburgų, Honezollernų, Romanovų, Abdul Hamido, na ir paskiausių laikų Hitlerio? Imperijų budavotojai žino, kad jų tvariniai nėra amžini, bet tikslai laikini. 40 milijonų ukrainų, 12 milijonų baltgudžių (bielorusų) nemažiau kaip keli milijonai lietuvių, latvių, estų ir kitų nenori būti suguldyti vienoje politinėje lovoje su armėnais, gruziniais, totoriais, kirgyzais, kazakais, turkmėnais, uzbekais ir kitais mongolais, kaip šie kad nenori būti kadir, daleiskime, prieteliškoje globoje Maskvos ar bendroje šeimijoje su lietuviiais, ukrainiečiais ir kitais, kadir savo rasės kaimynais. Visi žmonės ir visos tautos bendrai trokšta savistovybės, laisvės ir ramaus sandarbininkavimo su kaimynais.

O ką mes, Amerikos lietuviai, galime daryti šiuose laikuose, pagelbėjimui saviškių

Lietuvoje? Tą, ką mes darėme Pirmojo Pasaulinio Karo laiku: • bendromis jėgomis veikti kiek aplinkybės mums leis — politine akcija ir aukomis. Tam tikslui patriotiniai ir demokratiniai nusistatę Amerikos lietuviai sutvėrė nepartinį veikimo aparatą, į kurį įeina atstovai visų mūsų pasauležurių sluoksnių atstovai: katalikai, socialistai-radikalai ir sandariečiai-liaudininkai. Tai yra Amerikos lietuvių Taryba. Taryba yra nuveikusi ir veikia didelius tautos labui darbus, būtent:

1. Dar prieš oficialią Tarybos sukūrimą, delegacija, kurios nariais buvo Tarybos viršininkai, kaip pirmiau minėjau, Washingtono išgavo iš prezidento Rooseveltto žodį, kad Lietuva bus nepriklausoma tauta. Tai mūsų "Atlanto Carteris", kuris yra daug senesnis už Rooseveltto-Churchillo čarterį, ir kurį mes turėtume vadinti "Lietuvių Čarteriu".

2. Taryba sutvėrė Bendrą Amerikos Liet. Šalpos Fondą (United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.), kuris yra visų Amerikos valdžios įstaigų užgirtas ir kuris iš Amerikos valdžios yra gavęs sušelpimui lietuvių Lietuvoje ir pabėgėlių užsieny jau suvirš \$150,000, ir kai tik šalpos pridavimo keliai susitvarkys — galės gauti šelpimui reikalingas sumas. Šis fondas yra grynai labdarin-gas, nepolitiškas.

3. Taryba įsteigė lietuvių Informacijai Biurą (The Lithuanian American Information Center), kuris spausdina ir skleidžia savaitinį Biuletinį. To Biuletinio medžiaga naudojasi daug didžiųjų dienraščių, valdžios pareigūnų ir akademikos sferos. Jis palaiško lietuvių vardą ir lietuvių tarptautinę bylą Amerikos visuomenės aktyvaizdoje ir, dėka jam, Lietuvos vardas yra minimas pirmuose puslapiuose ir Lietuvos žemė karo veiksmų planuose visada yra pažymima kaip "Lithuania".

4. Taryba stovi ir pasilikis sargyboje lietuvių ir Lietuvos gerbuviu tol, kol Lietuva vėl nebūs nepriklausoma Lietuvos Respublika. Kiek ims laiko: ar tai įvyks tuoj po šio karo, ar mums vėl reikės kovoti kaip kovojome carizmo laikais, skirtumo nedaroma — Taryba dirbs tol, kol patriotiniai ir demokratiškai nusistatę Amerikos lietuvių ide-

alas netaps tikrenybe: nepriklausoma, laisva, demokratinė Lietuva. Amerikos lietuvių Tarybą privalo remti moraliai ir finansiniai visi ištikimi, geri Lietuvos vaikai, kad Tarybos užbrėsti tikslai įvyktų.

ty. Aukos, duodamos Amerikos lietuvių Tarybai (kurios viršininkai ir nariai dirba be jokio piniginio atlyginimo), yra aukos dedamos ant Lietuvos ir lietuvių tautos laisvės aukuro!

Ilgamečiai SLA Nariai-Veikėjai Minėjo 50 Metų Vedybinio Gyvenimo Sukaktį

Apolonija Tareilienė

Jonas Tareila

Tėvynėje jau buvo rašyta, kad vasario 2 d., šiais metais, 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties sulaukė SLA ilgamečiai nariai-veikėjai — pp. Jonas Tareila ir Apolonia Tareilienė, gyvenanti Waterbury, Conn. Vasario 4 d. į jų namus atsilankė daug vietinių veikėjų lietuvių ir svetimtaučių ta aukšinės sukakties proga juos širdingai pasveikinti.

Abudu pp. Tareilai yra seni SLA nariai-veikėjai. Ponas J. Tareila yra SLA veteranas. Prie SLA jis prisirašė dar pirm 1901 metų, kuriais tai metais, šešioliktmė seime, įvyko SLA skilimas. Jonas J. Tareila tame seime sulaukė didoką rolę suvisuomeninimo labui. Po to jie atsidavusiai ir pasiėntusiai dirbo ir dar vis dirba mūsų garbingai organizacijai. Jis net dviem atvejais buvo SLA prezidentu, būtent nuo 1903 metų iki 1906 ir nuo 1908 iki 1909. Vice prezidentu taipgi buvo du sykius: nuo 1902 iki 1903 ir nuo 1906 iki 1907. Kelias atvejais buvo kai kurių SLA Pastoviųjų Komisijų nariu. Dar nepernai ėjo SLA Kontrolės Komisijos nario pareigas. Jis yra pasakęs daug prakalbų SLA ir bendrais Amer. lietuvių ir Lietuvos reikalais. Savu laiku rašinėdavo į Amerikos lietuvių laikraščius įvairiais klausimais. Ypač gražiai pajuokdavo netikusį mūsų veikimą ir veikėjus. Gerokai pasidarbavo ir dar darbuojasi ir kitose lietuvių organizacijose, minėtinau TMD ir kai kuriose Waterburio lietuvių draugijose bei klubuose.

Pp. Tareilai apsidė 1895 metais. Sluabą Sv. Juozapo parapijos bažnyčioje jiems davė tų laikų žymus SLA veikėjas a. a. kun. J. Zebrys. Tuo laiku Waterbury gyveno vos apie penki šimtai lietuvių. Dabar Waterburis yra

kelių tukstančių lietuvių kolonija. Prie tos kolonijos augimo ir lietuvių kultūrinio veikimo daug prisidėjo ir pp. Tareilai.

Po apsidėdimo, kiek laiko pp. Tareilai gyveno ir kituose Conn. valstijos miestuose, minėtinau Ansonijoje, kur užlaikė avalų krautuvę. Sugrįžus į Waterbury 1919 metais, p. Tareila įsisteigė vaistinę prie North Riverside gatvės. Vėliau tą įstaigą perkėlė po numeriu 826 Bank St., kur ir dabar randasi, 1933 metais p. Tareila pasitraukė iš biznio, jį pervedęs tvarkyti ir prižiūrėti savo dukterei Helenai, kuri ir dabar tuo rūpinasi. Dabar p. Tareila dar veikia lietuvių organizacijose ir eina perkalbėtojo pareigas teismuose, nes jis gerai moka kelis kalbas.

Ponia Apolonia Tareilienė taipgi yra SLA ir bendro Amerikos lietuvių gyvenimo veikėja.

Pp. Tareilai išėję į klėją pavyzdinga šeimyna: tvi dukteris — Helena ir Milda ir viena sūnų Keistutis. Tarpe lietuvių daugiausiai yra pasiūmėjusi Helena, kuri per ilgus metus ėjo SLA 11 kuopos finansų sekretorės pareigas ir nekartą dalyvavo SLA seimuose.

Bendrai imant, pp. Tareilai yra daug nuveikę ir dar veikia kaip mūsų Susivienijimo, taip ir visos lietuvių tautos ir savo senosios tėvynės labui. Jie visais žvilgsniais yra geru pavyzdžiu ir kitiems lietuviams, mylinčiams savo organizacijas, savo tautą ir savo senąją tėvynę.

Šia reikšminga jų vedybinio gyvenimo aukšnio jubilėjaus proga linkiu Jonui ir Apolonijai Tareilams dar ilgo ilgo pagyvenimo. Linkniu, kad jų busimioji ateitis būtų dar kur kas skaidresnė. P. B.

Išleisti V. Bacevičiaus Lietuviški Šokiai

Paragan Music Publishers (83 Fourth Ave., New York 3, N. Y.) išleido Vytauto Bacevičiaus piano albumą, "Four Lithuanian Dances", op. 35: "Wooden Shoes" ("Klumpakojis"), "Swallow" ("Bledzingėlė"), "I want to sleep" ("Noriu miego") ir "Round Dance" ("Suktinis"). Albumas net 22 puslapių labai gražiai ir solidiškai išleistas; apdengtas puošniu viršeliu. Didžiausia Amerikoj leidykla Carl Fischer, kooperuodama su aukščiau minėta leidykla, tukstančiais cirkularų siuoluo Bacevičiaus albumą Amerikos visuomenei.

Originališkai lietuviški šokiai pianui pirmą kartą išleisti Amerikoj, lietuvių visuomenei reikalaujant ir tuo papildant mūsų lietuvišką piano literatūrą, kurios taip trūksta.

Šokiai nėra sunkūs groti, prieinami visiems piano mėgėjams ir mėgėjoms. Albumo kaina \$2. Gaidų nusiuntimas nemokamas.

Bacevičiaus Lietuviški Šokių pirkėjai gauna priedu nemokamai Bacevičiaus paruoštą pianui ir giedojimui Lietuvos Himną, tos pačios leidyklos labai gražiai išleista. Lietuvos Himnas turi du tekstus: lietuvišką ir anglišką poeto N. Rastenio vertime.

"Four Lithuanian Dances" albumą galima įsigyti pas patį autorių, pasidūntant jam laišku su prašymu, kiek egzempliorių atsistūti ir pridant pašto piniginę paršėdą (money order) arba čekį sekančiu adresu: V. Bacevičius, 68 West 71-st St., New York 23, N. Y. Gavus čekį albumas bus tą pačią dieną išsiųstas.

Amerikos Lietuvių Veikla

Brooklyn, N. Y.

SLA 152 Kuopos Padėka

SLA 152 kuopos narių višutinės susirinkimas, įvykęs vasario 13 d., išlausė komisijos pranešimo apie kuopos surengtą vakarienę vasario 3 d. ir ta proga nutarė išreikšti širdingos padėkos visiems prisidėjusiems prie tos vakarienės surengimo ir jos pasisekimo. Ypatingai reikšta padėka vakarienės rengimo komisijai: broliams J. Jurevičiui, A. Lukoševičiui ir F. Stankunui; vakarienės programo artistams: p-lei L. Jodytei, p. S. Kažemėkui ir poniai L. Stilonaitėi-Antanavičienei; vakarienės šeimininkams: p-lei N. Katiliutei, p-lei E. Barasevičiutei ir p. J. Jankunui. Ačiu taip pat ir Atletų Klubui vedėjui p. B. Valtonui, kuris savo malonių patarnavimu prisidėjo prie vakarienės gero pasisekimo.

Kuopos Koresp.

Is Dariaus-Girėno Komiteto Veiklos

Sausio 22 d. įvyko Dariaus-Girėno viso komiteto posėdis. Buvo plačiai kalbama paskubinti pastatyti paminklą mūsų didvyriams lakunams. Komitetas gavo du gražius busimo paminklo piešinius, apie kuriuos bus svarstoma su patarėjais specialiaje susirinkime. Taipgi, atydziai prisiuosta prie bunko ir kortų pramo-

gos, kuri įvyks kovo 11 d., 5 val. popiet, Logan Inn, 3296 Atlantic Avenue, kampas Logan Street, Brooklyn, N. Y. (East New York sekcijoje). Tai bus labai žingeidus ir linksmas lošimo ir žaislų po buvis. Bus gerti ir skaniai užkasti. Likęs uždarsis eis paminklo pastatymo reikalui. Todel visus nuosirdziai kviečiame atsilankyti.

Komitetas.

Motery Vienių Perka Vaikučiams Rubų Už \$100

Brooklyn Motery Vienių susirinkime. Tautininkų Klubu patalpose, įvykusiam trečią dieną vasario 6 d., pakviestas kalbėjo BALF rubams vajaus vedėjas Jonas Valaitis. Ilgoje kalboje Jonas Valaitis paaikškino rubų reikalingumą nukentėjusiai Lietuvai. Paprasė moteris pagelbėti rinkti vaikučiams rubelių, kurių mažai beprisiūnčiama. Moterys tiek entuziastingai kvietimą sutiko, kad nutarė už \$100 įgyti vaikučiams rubelių ir juos sandėliui padovanoti.

Ponia Garšvienė Spurgų, Port Jefferson, L. I. kratuvėje įgijo ir į sandėlį pristatė rubus.

Koresp.

New York, N. Y.

V. Bacevičiaus Naujas Adresas

Prof. Vytauto Bacevičiaus muzikos studijos naujas adresas yra: 68 West 71-st Street, New York 23, N. Y. Phone: ENdicott 2-9233.

Nuvažiuoti galima Independent (8-th Avenue) subway iki 72-nd Street arba I. R. T. subway iki 72-nd Street.

Koresp.

Newark, N. J.

Vasario 16 Dienos Minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyko penktadienio vakare, vasario 16 d., kuomet suėjo lygiai 27 metai, kai Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė nepriklausomybės aktą. Verta pastebėti, kad Newarko lietuviai per 27 metų laikotarpį dar nėra apleidę minėjimo sukakties.

Programas buvo pradėtas Lietuvos ir Amerikos himnais, kuriuos sugiedojo M. of Lith. Radio choras, vadovaujant J. J. Stukui.

Kalbas pasakė: ponia Staknienė (A. Staknio žmona), kun. Ig. Kelmelis, Juozas V. Valickas, adv. C. F. Paulauskas, Juozas Sagys, Domas Klinga ir Vincas Jankauskas, kuris perskaitė New Jersey gubernatoriaus Edge išleistą proklamaciją reikale vasario 16 dienos minėjimo.

Kar. Urbanavičius ir radio choras sudainavo keletą dainų, tuo padarant programą įvairesniu-įdomesniu. Adv. Paulauskui savo kalboje prisiminus, kad Lietuvos vadavimo reikalams reikia pinigų ir priminus, kad N. J. L. Taryba rupinasi pasiuntimu į Washingtoną keleto karių motinų del įteikimo S. V. prezidentui petičijų su prašymu užtarti Lietuvą, ir radio choro vedėjui, J. J. Stukui, prašius, choristės parinko aukų, kurių gauta apie \$50.

Kadangi visi kalbėtojai ir radio choras dalyvavo be jokio atlyginimo, tai komiteto nariai, susidėję, padarė užkandžius po minėjimo ir čia dalyvaujant visiems programos dalyviams, svečiams ir komiteto nariams, buvo pakviesti pakabinti karys Petras Juknys, Vincas Jankauskas ir T. M. Grybaitė.

Programa atidarė A. S. Trečiokas ir pakvietė programos vedėją N. J. L. Tarybos pirmininką Vincą Ambrazevičių.

Rengėjai dėkoja visiems ir visoms programos dalyviams, aukotojams ir į parengimą atsilankiusiems.

A. S. Trečiokas, N. J. L. Tarybos sekr.

Akron, Ohio

Minėjimas Pavyko

Vasario 4 d. čia buvo surengtas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Sv. Petro parapijos svetainėje. Programas pradėta apie 4 val. popiet. Programą atidarė Adomas Gutauskas, trumpai paaikškino minėjimo svarbą. Clevelando Motery Choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Išrodė žavinga, kuomet choristės buvo apsirėngę lietuvių tautiškaiais rūbais. Ir bendrai, minėjimas praėjo labai gražioje nuotaikoje. Besiklausydami lietuviškų dainų, rodėsi sėdi kur nors Lietuvoje ir klausaisi lietuvių dainavimą.

Kalbėtojai pasakė gražias patriotingas kalbas. Visi buvo tikri Lietuvos sunys. Kalbėjo clevelandiečiai Staupas, Dranitis, adv. Česnulis, pittingburietis Lietuvių Žinių red., S. Gabaliauskas. Visų kalbos buvo rimtos. Jie gražiai paraginavo paaikškinti Lietuvos Informacijų Centrai, kuris deda pastangas Amerikos pareigūnams ir visuomenei įrodyti, kokią skriaudą dabar daro Rusija Lietuvai, kuri trokšta laisvės ir nepriklausomybės.

Pradėjus rinkti aukas, pasirodė ir dešimtiniai. Kiti aukų po mažiau. Surinkta \$112.65. Aukotojai puikiai atliko savo pareigas. Ačiu jiems!

Minėjimą rengė Akrono Lietuvių Draugijų Taryba, prie kurios, aišku, raudonieji nepriklausė.

Ačiu komisijai už tokio gražaus vakaro surengimą. Ačiu dainininkams, kalbėtojams ir atsilankiusiai publikai. Žmonių atsilankė nemaža, bet galėjo atsilankyti ir daugiau. Daugiau neatsilankė, matyti, dėl blogo oro, nes lijo, šalo ir buvo šlud.

J. V. Ramoška.

Hartford, Conn.

Jonas Valaitis Hartforde Surinko \$290

Parapijos salėje įvyko bendras Lietuvos nepriklausomybės minėjimas vasario 11 d. Kalbėjo prel. Ambotas, Marianapolio kolegijos sekretorius dr. Vaskas, Vladas Chase-Čekanauskas ir BALF rubams vajaus vedėjas Jonas Valaitis iš Brooklyn, kuris surinko \$290 Lietuvos reikalams.

Koresp.

Chicago, Ill.

A. a. J. Tananevičius

Vasario 10 dieną, 1:30 valandą ryte numirė Jonas Tananevičius, sulaukęs 67 metų.

Kunas buvo pašarvotas koplyčioje prie 75 ir Chapell gatvių. Palaidotas Sv. Kazimiero kapinėse, kuriose velionis turėjo lotą.

Joną Tananevičių tenka skaityti prie lietuvių veteranų Amerikoje. Jis šioj šaly išgyveno apie 50 metų. Buvo kilęs iš Suvalkijos, Mariampolės apskrčio, Garliavos parapijos.

Amerikoje gyveno penki broliai Tananevičiai. Du jau yra mirę pirma, butent dr. Antanas ir Stanislovas. Dabar gi numirė Jonas. Paliko gyvi Mykolas Tananevičius, kuris turi spaustuve adresu 670 W. 18-th Street, Chicago, ir Zigmas, gyvenąs 5901 So. Halsted Street.

Jonas Tananevičius paliko penkis vaikus — tris dukteris ir du sunus. Vaikai jau užaugę. Savo laiku, kai ėjo smarkiausia lietuvių imigracija į Ameriką, jis suvaidino žymų vaidmenį lietuvių išeivijoje.

Jisai leido laikraštį Kataliką. Laikraščio vieta buvo prie 33 gatvės ir Morgan St., Chicagoje. Be to, Tananevičius yra išleides daug knygų. Jisai taipgi turėjo banką — ten pat prie Morgan ir 33 gatvių.

Išgyvenus penkiolika ar dvidešimt metų, rodosi, net tokiam dideliame mieste, kaip Chicago, jokių painiavų nėra: dirbi, pavalgai, nueini į krautuve ar į susirinkimą, nuvažiuoji į vidurmiestį ar kitur — taip viskas priprasta ir lengva pasiekti.

Ne taip betgi jautėsi žmonės, kurie atvykdavo į Ameriką prieš tris, keturis ar penkiasdešimt metų. Pasitakydavo, kad jiems pasiekus Chicago ir neturint reikiamų adresų, juos atveždavo pas Tananevičius ir palikdavo. Tananevičiai stengdavosi naujokams padėti apsigyventi.

Ir laikraštis anuomet turėjo didelės svarbos. Jei šandien lietuviai, galėdami skaityti jau anglų kalba laikraštius, nori dar paskaityti lietuvišką dienraštį, tuo opesnis buvo jų noras skaityti lietuvišką laikraštį anais laikais, kai spauda anglų kalba daugumai lietuvių buvo dar nesuprantama.

Tananevičius leido laikraštį ir leido lietuviškas knygas. Katalikas buvo savaitinis

laikraštis, bet karo pradžioje jisai pradėta leisti dienraščiu. Jonas Tananevičius buvo taipgi vienas iš organizatorių Lietuvių Spaudos Draugijos.

Lietuvoje Jonas Tananevičius lankė Veiverių seminariją ir Amerikon, budamas apie 22 metų senumo, atvyko pamokytas. Iš karto jisai dirbo Saulei Pennsylvania valstijoje, o paskui persikėlė į Chicago.

Naujienos.

Bridgeport, Conn.

Selmingai Pavykęs Minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas pas mus įvyko vasario 11 dieną, lietuvių Sv. Jurgio parapijos salėje. Programas surengtas pastangomis A. L. Tarybos skyriaus.

Publikos buvo pilna salė. Programas atidarytas tiksliai plevėsuojuojant Amerikos ir Lietuvos vėliavoms ir sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, ką atliko parap. choras, vadovaujamas muziko Antano Stanišausko.

Muzikale programą dalį atliko ir vadovavo muzikas A. Stanišauskas, su Sv. Jurgio parapijos choru — sudainavo keletą dainų. Taipgi ir solistų radosi. Padainavo Anna Radvilaitė, Anna Janušaitė, Biruta Sapiegaite pagrjo smuiku. Jai pianu akompanavo A. Stanišauskas.

Kalbas pasakė: vietinis klebonas kun. J. Kazlauskas, svečias Juozas Tysliava, Vienių redaktorius iš New Yorko. Ypač Tysliavos kalba klausytojai pilnai patenkinti. Aukų surinkta \$111.15.

Pasibaigus kalbų programai, buvo šokiai iki vėlumi nakties, grojant geram orkestrui. Visi turėjo progą pasišokti.

A. S.

Pittston, Pa.

Lietuvos Nepriklausomybės Paminėta Įspudingai

Vasario 9 d. vakare, West Pittston High School auditorijoje, įvyko koncertas, Lietuvos nepriklausomybės paminėjimui.

Koncerto programą išpildė žymiausi lietuvių menininkai — Metropolitan Operos artistai — Anna Kaskas ir pianistas-kompozitorius Vytautas Bacevičius, prisidedant vietiniam Sv. Kazimiero parapijos chorui, po vadovybe muz. Br. Voverio.

Artistė Anna Kaskas išpildė šiuos kurinius: "Sextus", Mocarro; "O Don Fatele", Verdi; "Hi Was Alone", Paxson; "Juorne", Glinka; "At The Well", Hageman; "Visur Tyla", Gruodžio; "Mano Rožė", Kačanausko; "Lopšinė", Šimkaus; "Sapnai", Dirvinskaitės; "Malda", Banaicio; ir "Kur Bakuzė Samanota", Šimkaus.

Pianu akompanavo Arcie Black.

Dainininkei buvo įteikta tryš gelii bukietai. Pianistas V. Bacevičius išpildė šiuos kurinius: "Sonata G Major", ir "Sotana D Minor", Scarlatti; "Concert-Paraphrase Erani", Lisht; "Valse, op 69, No 1" Chopia; "Prelude D Minor", Alveniz; "Cathedrale Engloutis", Debussy; "Lithuanian Dance (swallow), op No 2", Bacevičiaus; "Lithuanian Dance" (Round Dance, op. 35, No 4), Bacevičiaus; "Lietuvoje", Gruodžio; "Fire Dance", De Falla.

Abu artistai, po kiekvieno kurinio išpildymo, buvo iššaukti gausiais publikos aplo-dismenais.

Sv. Kazimiero parapijos choras, nors gerokai parėjęs karo tarnybon vyrų pašaukimu, visgi pasirodė gana stiprus ir dviem atvejais publiką sužavėjo parinktu dainų

melodijomis. Garbė muz. B. Voveriui, kad jis sugebėjo toip gausingai nariais ir gerai išlavintą chorą išlaikyti. Choro akompanavo jaunas gabus pianistas Albinas Separaitis.

Garbė didžiajam lietuvių patriotui kun. Jonui Kasakaičiui, kuris rupinosi, kad Lietuvos Nepriklausomybės šventę būtų iškilmingiausiai paminėta ir kad prie tos progos kodaugiausiai paremti lietuvių pastangas Lietuvos išlaisvinimui.

Kad daugiau ši Lietuvos nepriklausomybės minėjimą atžymėti, tos pat dienos ryte, lietuvių bažnyčioje, atlikyta iškilmingos pamaldos.

Koncerto surengime daug pasidarbavo vietiniai vikarai: kun. Jurgis Tribendis ir kun. Alfonsas Zukauskas, o taip pat ir vargonininkas muzikas Bronius Voveris.

Publikos atsilankė arti 900. Daug buvo ir svetimaucy.

Koncerto pelnas \$1,000, kas pasiūsta ALT Informacijos Centrai.

A. G.

S. S. Pittsburgh, Pa.

Minėjimas Pavyko Labai Gerai

Vasario 18 d., Lietuvių Piliečių svetainėje, Lietuvos nepriklausomybės 27 metų sukaktuvių minėjimas pavyko labai gerai. Publikos buvo pilnutė Lietuvių Piliečių Svetainė. Aukų surinkta \$1,006.36. Tai istorinis rekordas Pittsburghe!

Bolševikų lapeliai tikrai "pasitarnavo" Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Kalbėtojais buvo: L. Simutis, ALT prezidentas, aviacijos kapitonas Edward E. Schultz, lietuvis karininkas, nesenai sugrįžęs iš Europos mušio laukų; S. Gabaliauskas, Lietuvių Žinių redaktorius ir amerikonas Patrick T. Fagen, Man Power komisionierius.

Muzikalį programą pildė Maironio Choras, vadovaujant Kaziui Bazui.

Nepriklausomybės iškilnių tvarką vedė Povilas Dargis.

Sv. Praciškaus akademijos mokinės gražiai išpildė tautiškių šokių programą numerį.

Šiais metais Pittsburgho lietuviai, minėdami Lietuvos nepriklausomybės 27 metų sukaktuves, pasirodė geriau ir pasisakė tvirtiau už atsteigimą Lietuvos nepriklausomybės, negu kada praity ir tai parodė netik žodžiais, bet ir darbais — aukomis, paremdami Lietuvos kovą į laisvę, sudėdami \$1,006.00. Turiu pasakyti, kad radosi pora gerų bizniierių, kurie paklojo po \$100, vienas \$50 ir apie pus-tuzinis po \$25. Bet didžiausią aukų dalį sudėjo dirbtuvių darbininkai, aukodami po dešimt, po penkis dolerius ar ir po daugiau, kaip dienos uždarbį.

Prie tokio gausingo aukų dėjimo Pittsburgho lietuvius pažadino netik grėsiantis pavojus Lietuvos nepriklausomybei, bet ir šlykštus Pittsburgho lietuviškų bolševikų išleisti lapeliai ir išsiuntinėti visiems Pittsburgho lietuviams, turbūt panaudojant S.

L. A. narių ir kitų organizacijų narių adresus, kur buvo bjauriai šmeižiami ALT ir agituoja neduoti aukų. Bet Pittsburgho lietuviai davė bolševikams tinkamiausią atsakymą, sudėdami tris kartus daugiau aukų, negu kada nors praity.

S. Bakanas.

Kuopų susirinkimai

NEW KENSINGTON, PA. — SLA 192 kp. susirinkimas įvyks kovo 11 d., Slavų Sokolų svetainėje. Finansų sekretorius mėnesines duokles pradės imti 7 val. vakare, o susirinkimas prasidės 8 val. vakare. Visi SLA 192 kuopos nariai ir narės malonėkite dalyvauti viršminėtame susirinkime, nes turėsime daug svarbių reikalų aptarti. Ateidami, malonėkite atstovėti naujų aplikantų prirašyti prie SLA 192 kuopos. — SLA 192 Kp. Koresp.

LOWELL, MASS. — SLA 173 kuopos paprastas susirinkimas įvyks kovo 4 d., 3 val. popiet. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad nelikumat suspenduoti. Taipgi turime svarbių reikalų ap-svarstymui. — B. Jakubėnas, sekr.

LOS ANGELES, CAL. — SLA 75 kuopos paprastas susirinkimas įvyks kovo 9 d., priprastoje vietoje ir priprastu laiku. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad nelikumat suspenduoti. Taipgi turime svarbių reikalų ap-svarstymui. — B. Jakubėnas, sekr.

ANSONIA, CONN. — SLA 66 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 11 d., 2:30 val. popiet, lietuvių bažnytinėje svetainėje. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, nes yra daug reikalų ap-svarstymui. — J. Radzevičius, sekr.

SLA Kalendorius

PITTSBURGH, PA. — S. L. A. 86 kuopa rengia kortų lošimo vakarą "Card Party" kovo 4 d., 8 val. vakare, Slavonian Hall, Beaver Ave. ir Franklin St., N. S. Pittsburgh, Pa. Rengimo komisija kviečia visus atsilankyti ir linksmai vakarą praleisti. Bus gerų dovanų del laimėjusių kortų lošime. — Komisija.

WATERBURY, CONN. — SLA 11 kuopa rengia dešrų ir kopustų balių, kuris įvyks balandžio 7 d., svetainėje 48 Green St. Prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga, pridėjus tak-sus, tik 40c. Bus proga pasi-vaishinti gerais gėrimais, užkandžiais ir smagiai pasišokti. Muzikantai gros lietuviškus ir amerikoniškus šokus. Vietiniai ir apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti. — Rengimo Komisija.

DEL
RAUMENU
SKAUSMŲ
GAUK
PAIN-EXPELLER
nuo 1867 metų...
patikimas šeimos tepalas

Lithuanian — 42

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

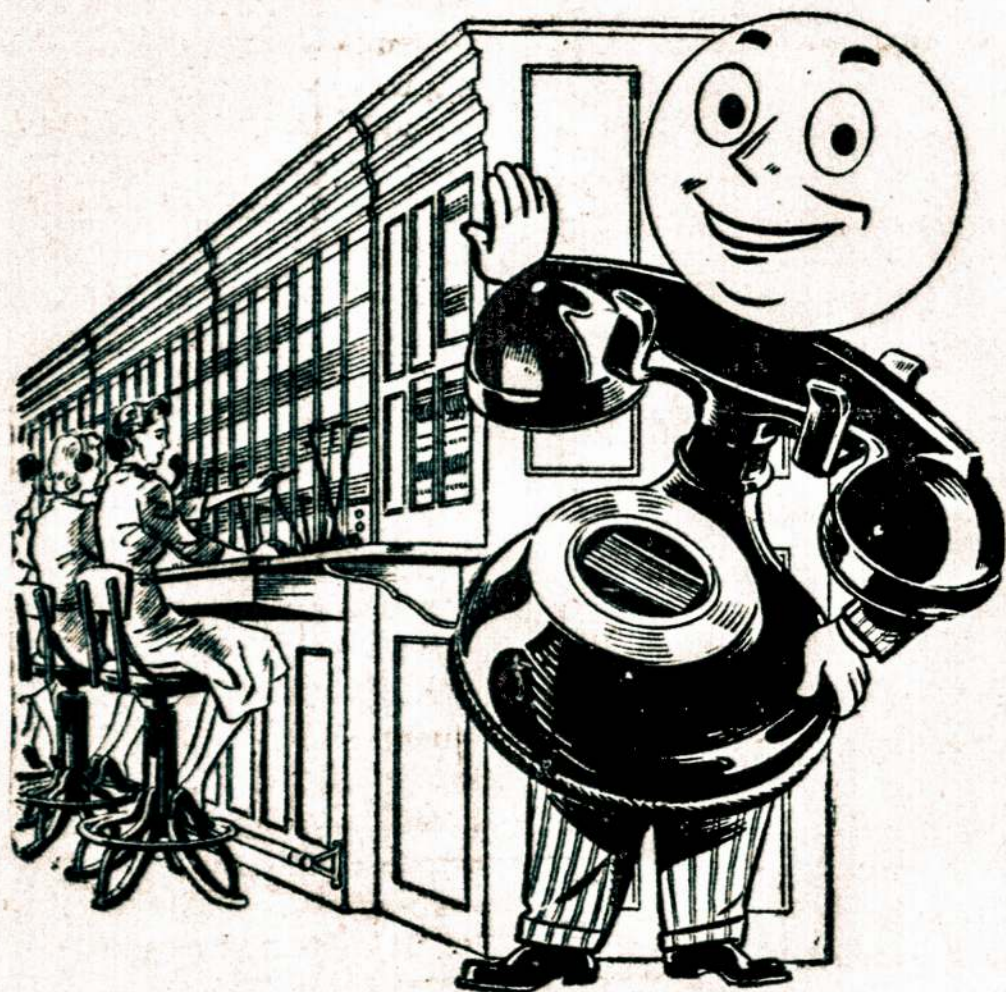
A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializacija: Biznialai,
Gyvenimo Namai ir Farmomai
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NACHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1908 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

Daugiausiai šeimų laukimo surašose New York Telephone Kompanijoj, laukia ne tik telefono instrumentų, bet ir junginių bei kitų centralinio ofiso įrengimų, su kuriu pagalba nauji telefonai tegali būti sujungti dabar viešiančiais.

Taigi centralinis ofisas — su jo junginių ir kitais sudėtingais mechanizmais paskambins jusų telefono varpelį, pabirgins "užimtą" signalą, suteiks specialę operatorę, kuomet pagalba reikalinga ir tt. — tai yra širdis telefono patarnavimo.

Jei mes šiandien ir turėtumėm naują telefono instrumentą kiekvienai 225,000 šeimai esančioms mūsų laukimo surašose, mes tegalėtumėm įdėti telefoną tik apie vienam trečdaliui jų.

Kitos gyvena apylinkėse, kuriose priėtinis centralinio ofiso įrengimas reikalingas pirmą, negu mes galime sujungti naujus telefonus.

Taigi matote svarbiausia problema paprastiui ir namie telefono patarnavimu yra su nauju junginių ir kitų centralinio ofiso įrengimų gavimu, o ne vien tik naujų telefono instrumentų gavimas.

Ir net kai didelė gamyba šių reikmenų civiliam naudojimui bus pradėta, ins laiko jai išdirbti ir daugiau laiko reikės paversti ju į taikymui jau esančiuose centraliniuose ofisuose.

Be to mes užtikriname, kai tik "pirmyni" signalas bus duotas, be gaisrinimo laiko stengsimės užsakyti išpildyti ir juos pildysime teisingai pagal eilumą. Ir mes bei visa Bell Systema planuojame investuoti daug milijonų dolerių tikslu, kad pokarinis telefono patarnavimas būtų dar tobulesnis ir prieinamas didesniai skaičiui šeimų, negu bent kuomet pirmiau.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY